

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Έγκριμένον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως ελεύθερον ανάγνωσμα δι' όλα εν γένει τά Σχολεία (1932)
Τιμηθέν δια του Αργυρού Μεταλλίου της Ακαδημίας Αθηνών (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΚΑΙ Β' ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ ΤΟΥ 1943, ανά δραχμάς 2.000. Διά τήν Γ' (Τοόμιος-Σεπτέμβριος) δραχμάς 5.000.—Το φύλλον Δρ. 400. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΛΕΜΑΤΑ (τυπωθρομικαί έκταται, ταξ κτλ.) άνωνόμος: «Προς τόν περιόδικόν Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ. 686ς Εδριπίδου, 42 — Αθήνας».

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (1879-1941)
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡ. Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αρχίζει την 1ην Ιανουαρίου, άλλ' αί συνδρομαί αρχίζουν την 1ην Διοσδήσου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Όδός Εδριπίδου αριθ. 42, παρά τόν Βραβύκειον

Περίοδος Β'—Τόμος 50ός

Αθήνας, Αύγουστος 1943

Έτος 65ον—Αριθ. 32-35

ΑΝΤΕΚΙΡΤΑ

Μυστικόρημα ΙΟΥΔΑΙΟΥ ΒΕΡΝ. — Μετάφραση ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΥ ΤΕΛΛΟΥ. — Διοσκεινή ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — Εικόνες Α. ΜΠΕΝΕΤΤ

— Συνέχεια από τόν προηγούμενο —

Απ' αυτό κυρίως δημιουργήθηκε ή μεγάλη, ή μοναδική του φήμη, κι' οι Ανατολίτες έβρασαν γιά τόν θεωρούν μέγχο. Αλλά ο άνθρωπος δέν είχε τίποτα τόν υπερφυσικό. Μόνο μέ τίς μεγάλες του πνευματικές Ικανότητες και μέ τήν Επιστήμη του θαυματουργόσε. Τή φήμη του τή μεγάλωνε και τόν άδιαπέραστο μυστήριο τής ζωής του. Από πού έρχόταν; ποιό ήταν τόν παρελθόν του; ή πατρίδα του; ή οικογένειά του; Κανένας δέν ήξερε κι' οι Ανατολίτες φαντάζονταν πολλά. Τόν μόνο βέβαιο ήταν πώς μόνιμη διαμονή δέν είχε ποτέ, πώς διαρκώς τριγύριζε στην Ανατολή, πώς στή Δύση δέν είχε φανεί ώς τότε. Άν και τόνόμά του ήταν άρκετά γνωστό κι' εκεί, και πώς έπρόσφερε τήν πολύτιμη Ιατρική του βοήθεια τόσο στους φτωχούς, όσο και στους πλούσιους τών χωρών όπου ταξίδευε.

Τόν θαλαμηγό του, πού τόν θαύμαζαν άγκυροβολημένο στή μέση τού μεγάλου λιμανισό οι κάτοικοι τής Γκραβόζας και τής Ραγούζας, θύκανε τιμή και στους πιδ πλούσιους, τούς πιδ άριστοκράτες «γιώτμαν» τής Εύρώπης και τής Αμερικής. Κομψότατο, πολυτελέστατο, φρεσκοδομημένο, λαμπροκοπούσε άπ' έξω. Αλλά και στό έσωτερικό του, αίθουσες, καμπίνες, σαλόνια, τραπεζαρία, όλα ήταν βραμμένα μέ ωραία χρώματα και στολισμένα μέ πλοίο και μέ γούστο. Τά χαλιά, τά παρκε-

τάσματα κι' ό,τι αποτελούσε γενικά τήν επίπλωση, είχαν προσαρμολοσθεί μέ τέχνη στις ανάγκες ένός ταξιδιού άναφυχής. Στό σκευοφυλάκιο, άσημένια και κρυστάλλινα σερβίτσια προφυλάγονταν από τά

— Εύχαριστώ, φίλε μου, γι' αυτό πού έκάματε. (Σελ. 167, στ. γ')

κουήματα τού πλοίου δταν έκανε τρικυμία, ή κουζίνα άστράφτε από δλλανδική καθαριότητα, και στή διαμερίσματα τού πληρώματος οι αίθρες μετρούσαν νά ταλαντεύουνται μέ κάθε εδρυχωρία. Οι άντρες,

καμμιά είκοσαριά, φορούσαν στολές μαλτέζων ναυτών, και στό στηθος τους φάνταζαν λευκά τάρχικά τού όνόματος τού πλοίου και τού ιδιοκτήτη του: Σ. Α.

Αλλά πού ήταν «νηολογημένο» τόν θαυμάσιο αυτό θαλαμηγό, πού έ χρησίμευε ίσως και γιά μόνιμη κατοικία τού γιατρού Αντεκιρτ; Σέ ποιό μεσογειακή χώρα άναπαύεται τούς χειμωνιάτικους μήνες; Ποιά ήταν τείλοσπάντων ή «έθνικότης» του; Κανένας δέν ήξερε, όπως δέν ήξεραν και τήν έθνικότητα τού γιατρού. Μιά πράσινη σημαία μέ ένα κόκκινο σταυρό στήν άκρη κυμάτιζε στήν κεραία, μέ τόν κόκκο θάφαγχε κανένας νά τή βρη στόν κατάλογο τών σημαιών τού κόσμου! Όσο γιά τόννομα τού πλοίου, αυτό διαβαζόταν, χαραγμένο μέ χρυσά κεφαλαία γράμματα, στήν πρόμη, κι' ήταν «Σαδαρένα». Διότι τίποτα. Πάντως, πριν άποδοσασθεί ο γιατρός Αντεκιρτ, τά χαρτιά τού θαλαμηγοδ είχαν έξετασθεί από τόν λιμενάρχη κι' είχαν βρεθεί «έν άπολύτω τάξει», και γι' αυτό, μετά τόν όγειονομικό έλεγχο, τού έδωσαν τήν άδεια τής διαμονής κι' ελευθεροκοινωνίας.

Περισσότερο ίσως από κάθε άλλον στή Ραγούζα και στήν Γκραβόζα, ο Πεσοκά κι' ο Ματιφού, σάν Προβηγκιανοί, ήταν σέ θέση νά εκτιμήσουν και νά θαυμάσουν τή «Σαδαρένα». Τόν ίδιο βράδυ, μετά τήν παράσταση πού τούς έδω-

σε τά μέσα νά φάνε και νά πιούνε, οι φτωχοί σαλιτιπάγκοι δέν έπαυαν «άνταλλάσσουν» τίς κρίσεις και τίς έντυπώσεις τους.

— «Ε, Ματιφού, έλεγε ο άκροβάτης.

— "Ε. Πεσκάδ : άπαντούσα ό άθλητής.
 — "Ε.
 — "Μά ναι, ναι !
 — "Αλήθεια !
 — "Δέ λένω τώ αντίθετο.

"Όνομα δέν έλεγαν. "Ήξεραν κι' οι δυο για τί πράγμα μιλούσαν. Και ξανάλεγαν τά ίδια, άτέλειωτα, που δέν ήταν παρά τόσα έπιφωνήματα θαυμασμού.

Τήν ώρα εκείνη, έλοι οι χειρισμοί για τήν άγκυροβόληση τής «Σαδάρνας» είχαν τελειώσει, τά πανιά τής είχαν τυλιχθεί σφιχτά στις κεραίες τους, είχαν ριχτεί κι' οι δυο άγκυρές τής σε μία γωνιά του λιμανιού, κι' αυτό έδειχνε πως ό ξένος λογάριάζε να παραμείνη κάμποσες ημέρες στην Γκραδόζα.

Τό βράδυ εκείνο, ό γιατρός "Αντεκιριτ περιωρίσθηκε σ' έναν άπλό περίπατο στα περίχωρα. Κι' ενώ ό Σύλλας Τόρονθαλ κι' ή κόρη του γύριζαν στη Ραγούζα με τώ άμάξι τους, που τούς περίμενε στην προκυμαία, κι' ό νέος που τούς παρακολουθούσε, γύριζε κι' αυτές πεζή από τή μεγάλη λειωφόρο, ό ιδιοκτήτης τής «Σαδάρνας» περιεργαζόταν τώ λιμάνι εκείνο, όπου ήταν άγκυροβολημένα κάθε σημαίας πλοία.

Κατόπι, βγαίνοντας από τή μικρή πόλη, ακολουθούσε τήν παραλία του κόλπου "Όμπρα-Φοιμέρα, και κατά τίς έννιά ήταν πάλι στο μώλο, τή στιγμή που έμπαινε ένα μεγάλο άτμόπλοιο του Λέυβ προερχόμενο από τίς "Ινδίες. Τέλος, με τήν έξακώπη βάρκα, γύρισε στο θαλαμηγό, κατέβηκε στην καμπίνα του, που φωτιζόταν από δυο λάμπες, κι' έμεινε μόνος ως τήν επομένη.

Αυτή ήταν ή άπαράβατη συνήθειά του, κι' ό Νάρσος, ό καπετάνιος τής «Σαδάρνας», είχε διαταγή να μη τόν ένοχλή για κανένα λόγο τις ώρες αυτές τής άπομόνωσης. "Όπως κι' οι άλλοι άξιωματικοί και ναυτές του θαλαμηγού, κι' ό καπετάν-Νάρσος επίσης δέν ήξερε τίποτα άπ' τήν περασμένη ζωή του ιδιοκτήτη. "Αλλά κι' αυτός κι' έλοι του ήταν «ψυχή και σώματι» άφοσιωμένοι, και μπορούμε να πούμε πως τώ πλήρωμα έλο άποτελούσε σά μία οικογένεια, με άυστηρό μά δικαιο και φιλόδοργο πατέρα τώ γιατρό "Αντεκιριτ.

Μετά τήν έπιστροφή του, έλαβαν όλα τά προφυλακτικά μέτρα για τή νύχτα. Κι' άμα τοποθετήθηκαν οι φανοί τής πλώρης και τής πρόμης κι' οι άντρες τής φρουράς πήραν τίς θέσεις τους, άπόλυτη σιγή βασιλεύσε

στο πλοίο. "Ο γιατρός "Αντεκιριτ, στην καμπίνα του, καθισμένος σ' ένα πλατό ντιβάνι, διάβαζε τίς έφημερίδες που του είχε αγοράσει ό υπηρέτης του από τήν Γκραδόζα. Πκρέτρεχε τάρθρα και, άφηρημένος μάλλον, περιοριζόταν στις ειδήσεις, στα γεγονότα. "Είπατα, σά να ζαλισθήκε, σά να κουράσθηκε, γδύθηκε, χωρίς να φωνάζη καμμιήρη να τόν βοηθήση, και πλάγιασε. "Η ώρα ήταν έντεκα, μά δέν τόν πήρε άμέσως ό ύπνος. Τόν κρατούσαν άγρυπνο οι σκέψεις του, και σκέψεις ίσως βασανιστικές. Κι' ή πιό έπιμονή—παράξενο—ήταν αυτή : «Ποιός νάταν άραγε ό νέος εκείνος που ακολουθούσε τόν Σύλλας Τόρονθαλ στις προκυμαίες τής Γκραδόζας ;»

Τό πρωί, κατά τίς όκτώ, ό γιατρός "Αντεκιριτ ανέβηκε στο κατάστρωμα. "Ο καπετάν-Νάρσος τόν έπληρώσασε, τόν καλημέρισε και πήρε μερικές σύντομες διαπαγές. Σε λίγο, μία βάρκα με τέσσερις ναύτες κι' έναν ύπαξιωματικό άποσπάσθηκε άπό τώ πλοίο και διευθύνθηκε προς τήν προκυμαία, όπου έπρεπε να περιμένουν, όπως είχε συμφωνηθεί, ό Πεσκάδ κι' ό Ματιφού.

Αυτή ήταν μία μεγάλη ημέρα, μία μεγάλη γιορτή, στη ζωή τών δυο φτωχών σαλιμπάγκων. Με τά καθημερινά τους ρούχα, παλιά μά καθαρά—φυσικά, δέν είχαν βάλει τά θεατρινίστικα—βρίκουνταν από πολλήν ώρα στην προκυμαία και, περιμένοντας, έθαύμαζαν τή γολέττα σάν και χέε. "Ηταν ευδιάθετοι και γι' άλλο λόγο : με τή χθεσινή τους εισπραχή—σπράντα δυο φλωρίνια!—όχι μόνο είχαν δειπνήσει καλή κι' οι δυο, παρά είχαν πάρει και τώ πρωινό τους, και πάλι τούς έμεναν άρκετά για να περάσουν, με οικονομία βέβαια, καμμιά δεκαριά ημέρες.

— Κι' αυτό σε σένα τώ χρωστάμε ! έλεγε ό άκροβάτης στον άθλητή.

— Σε μένα, Πεσκάδ ;

— Ναι, ναι, σε σένα, θηρίο μου !

— Καλά λοιπόν, σε μένα... άφού τώ θέλεις.

— Τώ θέλω—δέν τώ θέλω, έτσι είναι, καλέ μου Ματιφού.

Τή στιγμή εκείνη, ή βάρκα τής «Σαδάρνας» έπλεούσε στην προκυμαία μπροστά τους, κι' ό ύπαξιωματικός, σηκώνοντας τώ χέρι ως τώ σκοοφο του, είπε πως ήταν στη διάθεση «των κυρίων».

— Τών κυρίων ; φώναζε ό Πεσκάδ ποιών κυρίων ;

— Μά... δέν είσθε σεις οι ίδιοι

που ό γιατρός "Αντεκιριτ περιμένει στο πλοίο του ;

— Ναι, έμεις... Τώρα λοιπόν γίναμε και κύριοι ! "Ακοος, Ματιφού ;

Λέξη ό άθλητής. Κι' από άμηχανία, τσαλάκωνε στα πελώρια χέρια του τώ καπέλλο του.

— "Όταν θελήσετε, κύριοι, ξανάπε σοβαρά ό ύπαξιωματικός, κοπιάστε.

— "Αμέσως ! κοπιάζουμε ! έκαμα ό Πεσκάδ με μία χαριτωμένη χειρονομία.

Και σε λίγο, οι δυο φίλοι βρίσκουνταν άναπαυτικά καθισμένοι μέσα στην κομφή βάρκα, πάνω στο μάδρο ταπέτο με τήν κόκκινη ούγια που σκέπαζε τώ μπάγκο, ενώ ό ύπαξιωματικός στεκόταν πίσω τους. Περιττό να πούμε πως τώ πλοίαριο, από τώ βάρος του ήρακλή, βυθίσθηκε στο νερό τέσσερα τουλάχιστον δάχτυλα πάνω από τήν «ισαλή» του, και μάλιστα χρειάσθηκε να μαζέψουν τίς άκρες τού ταπέτου για να μη βρέχονται. "Ετσι λύγισαν και τά σκαλιά τής άνεμόσκαλας κάτω άπ' τά πελώρια πόδια του, όταν ή βάρκα έρθεσε στη γολέττα, κι' άφου προσπέρασε τήν πρόμη, έπλευρίσε στο δεξιό μέρος, τώ «τιμητικό», για νανεθούν από κει οι δυο φτωχοί σαλιμπάγκοι που είχαν γίνει «κύριοι» και, με τήν αλήθεια, ήταν πολύ συγκινημένοι κι' άδέξιοι από τίς μεγάλες αυτές τιμές.

Τους δδήγησαν άμέσως στο γιατρό "Αντεκιριτ, που τούς περίμενε στο κατάστρωμα, καθισμένος κάτω από μία τέντα. "Αλλά δέν έφθασε τώ φιλικό του «καλημέρα» και τώ ευγενικό του «καθήστε», για να τούς κάμη να καθήσουν κι' αυτοί άντικρύ του : χρειάσθηκε να τούς τώ ξαναπή, να τούς προτρέψη, να τούς ένθαρρύνη. Τελος πάντων, έγινε κι' αυτό. "Ο γιατρός, λίγες στιγμές, τούς κοίταξε σιωπηλός. Τό πρόσωπό του, τώ σοβαρό κι' ώραίο, ήταν έπιβλητικό. Κι' αν τώ χαμόγελο δέν φαινόταν στα χείλη του, βρίσκóταν όμως στην καρδιά του.

— Φίλοι μου, τούς είπε ύστερα, έσώσατε χθές τώ πλήρωμα τού πλοίου μου και μένα από ένα μεγάλο κίνδυνο. Θέλησα να σας εδχαριστήσω άκόμα μία φορά, και γι' αυτό σας παρακάλεσα ναρθήτε.

— "Εξοχώτατε, άποκρίθηκε ό Πεσκάδ που σιγά-σιγά ξανάδρισκε τώ θάρρος του, είσθε πολύ καλός. "Ο σύντροφός μου έκανε ό,τι θάκανε και κάθε άλλος στη θέση του.

— "Εγώ, Πεσκάδ.

— Και σεις ;

— "Εγώ, Ματιφού.

— Είναι, βέβαια, τά καλλιτεχνικά σας ψευδώνυμα.

— Μά δέν έχουμε άλλα, άποκρίθηκε ό Πεσκάδ. Κι' αν είχαμε, έ-

δηλαδή αν είχε τή δύναμή του "Αλήθεια, Ματιφού ;

Χωρίς λέξη, ό ντροπαλός γίγαντας έγενεφε καταφατικά με τώ κεφάλι του.

— "Εστω, είπε ό γιατρός "Αντεκιριτ, αλλά δέν πρόκειται τώρα για εκάθε άλλον» πρόκειται μόνο για τώ σύντροφό σας, που ριψοκινδύνευσε τή ζωή του και τώ είμαι γι' αυτό όποχρεως.

— "Ω, έξοχώτατε ! κάνετε τόν Ματιφού να κοκκινίξη και, καθώς είναι αίματώδης, δέν πρέπει, γιατρέ μου, να τώ άνεβαίνη τώ αίμα στο κεφάλι.

— Καλά, καλά, βλέπω πως δέν σας άρέσουν τά κομπλιμέντα και δέν θά έπιμείνω. "Επειδή όμως κάθε ύπηρεσία πρέπει ναμειβάται.

— Με συγχωρείτε, έξοχώτατε, που σας διακόπτω, αλλά... κάθε καλή πράξη φέρνει μόνη τήν αμοιβή της—έτσι δέν λένε τά βιβλία ;

— και μείς άνταμειφθήκαμε κιόλας.

— "Ανταμειφθήκατε κιόλας ; Πώς ;

— Μά νά, μετά τώ έπεισόδιο, ήρθε τώσας κόσμος στο θεατρίκι μας, να θαυμάση τόν ήρωα και τόν καλλιτεχνικό του έργο, που δέν τόν είδαμε ποτέ μας, ούτ' έδώ ούτε άλλού. "Ο Ματιφού έρριξε κάτω καμμιά δεκαριά βρουσίους και βαστάζους από τούς πιό δυνατούς, κι' ή εισπραχή μας ήταν άνευ προηγούμενου.

— Δηλαδή ; πόση ήταν ;

— Σαρανταδύο φλωρίνια, φαντασθήτε !

— "Ωραία ! Δέν τώξερα πως θά δίνατε παράσταση, είδαμή ευχαρίστως θάρχόμουν κι' έγώ. Νά σας πληρώσω τώρα τή θέση μου.

— "Οχι τώρα, έξοχώτατε ! Τό βράδυ, αν θελήσετε να τιμήσετε με τήν παρουσία σας τήν παράστασή μας.

"Ο γιατρός "Αντεκιριτ κατάλαβε πιά πως δέν θά κατάφερε τούς φτωχούς σαλιμπάγκους να δεχθούν καμμιά χρηματική αμοιβή, που θά τή θεωρούσαν έλεημοσύνη. Κι' άποφάσισε νάλλάξη τακτική. "Αλλωστε είχε κάνει τώ σχέδιό του γι' αυτός τούς ανθρώπους, που έξαρχής τού γέννησαν συμπάθεια κι' έμπιστοσύνη.

— Πώς λέγεστε ; τούς ρώτησε.

— "Εγώ, Πεσκάδ.

— Και σεις ;

— "Εγώ, Ματιφού.

— Είναι, βέβαια, τά καλλιτεχνικά σας ψευδώνυμα.

πειδή οι τσέπες μας δέν είναι ποτέ σε καλή κατάσταση, θά μάς έπεφταν στο δρόμο !

— Και... γονείς ;

— "Ω, τά μέσα μας δέν μάς έπέτρεψαν ποτέ τέτοια πολυτέλεια. "Αν όμως μία μέρα γίνουμε πλούσιοι, ασφαλώς θά βρεθούν πολλοί να μάς κληρονομήσουν.

— Είσθε Γάλλοι, είπατα ;

— Μάλιστα, από τήν Προβηγκία, δηλαδή δυο φορές Γάλλοι !

— Δέν σας λείπει, βλέπω, τώ κέφι, Πεσκάδ.

— Τέχει τώ έπάγγελμα, έξοχώτατε ! Για φαντασθήτε ένα σαλιμπάγκο, ένα κλόουν, μεταγχολικό και σκυθρωπό ! "Εξτρωγε σε μία ώρα τώσας σάπιες ντομάτες, δσες δέν θά μπορούσε να φάη, φρέσκες, σ' έλη του τή ζωή ! Ναι, είμαι εδθυμος, συμφωνώ.

— Κι' ό Ματιφού ;

— "Ε, ό Ματιφού είναι πιό σοβαρός. "Αθλητής, βλέπετε, παλαιστής. Μπορεί να κάνει γυμνάσματα με βάρη τών πενήντα, ή να παλεύη με ήρακλείς σάν κι' αυτόν, και να χασκογαλήη ; Με δλους και μ' όλα παλεύει ό Ματιφού, άκόμα και με τή φτώχεια. Μόνο που αυτή δέν τήν έρριξε χάμου άκόμα.

"Ο γιατρός "Αντεκιριτ άκουσε μ' ενδιαφέρον κι' έκανε γούστο τόν έξυπνο αυτόν άνθρωπο, που όσκληρός άγώνας τής ζωής δέν τόν είχε καταβάλει, και διατηρούσε όχι μόνο τήν ευθυμία του, αλλά και τήν καλωσύνη του—αυτό ήταν όλοφάνερο—και τήν τιμιότητά του.

— Και τώρα που πηγαίνετε ;

— Μπροστά μας, στην τύχη ! "Ας είναι όμως, ή τύχη δέν είναι πάντα κακός δόγγος, και προκίτων ξέρει τούς δρόμους. Μόνο που, αυτή τή φορά, μάς τράβηξε πολύ μακριά άπ' τήν πατρίδα μας. "Αλλά τώ λάθος είναι δικό μάς : έπρεπε να τή ρωτήσουμε πρώτα που μάς πήγαίνε.

"Ο γιατρός "Αντεκιριτ τούς ξανακοίταξε καλά και τούς δυο, κι' έπειτα, έπιμένοντας, τούς ρώτησε.

— Τι μπορώ να κάνω για σας ;

— Μά τώρα τίποτα ! άποκρίθηκε ό Πεσκάδ. Τό βράδυ, αν θέλετε, να...

"Ο γιατρός "Αντεκιριτ τόν έκοψε : — Δέν θά σας έκανε μεγάλη χαρά, αν γυρίζατε τώρα στην Προβηγκία σας ;

Τά μάτια τών δυο σαλιμπάγκων άστραψαν συγχρόνως.

— "Εγώ θά μπορούσα να σας πάω εκεί, εξακολούθησε ό γιατρός.

— "Ω, αυτό θάταν περίφημο ! φώναξε ό άκροβάτης. Τι λές και σύ, Ματιφού ; θάθελες να γυρίσης στην πατρίδα ;

— Ναι, αν έρχόσουν και σύ, άποκρίθηκε ό άθλητής.

— Μά τί θά κάνουμε κει ; Πώς θά τρώμε ;

"Ο Ματιφού έξυσε τώ μέτωπό του, όπως έκανε πάντα όταν βρίσκóταν σε άμηχανία, μά δέν είπε λέξη.

— Δέν ξέρεis ; ούτ' έγώ ! "Οπως δήποτε, θάμαστε στην πατρίδα.

— Θά σας άρεσε να μείνετε κι' οι δυο μαζί μου ; τούς ρώτησε τότε ό γιατρός "Αντεκιριτ.

(Ακολουθεί)

ΚΟΚΚΙΝΑΡΑΣ

Στη συντροφιά μου μιας έκδρομής

Με άγρονά χαμόγελα μάς καλοδέχτη ή μέρα, Κάτω άπ' τά δέντρα έπλώνει ή γή μία στοργική άγκαλιά, Τά χελιδόνια θρούζουνε στο μεταξένιο άέρα Κι' άστράφτει από τώ μέταλλο τών τζιτζικιών ή ελιά.

"Ισκιό γαλήνιο τώ μικρό μύρο τού πεύκου στέζει, "Αποκοιμούνται οι φρυγαλέες καμπύλες στο βουνό, Κι' άνάμεσα άπό τά κλαδιά τώ τρυφερό άπαγγιάζει Σύννεφο, που ξεχάστηκε στον ήσυχο ούρανό.

Μεσ' σιτή ζεστή τού θυμαριού και τού ήλιου τή σιωπή Που τή στολίζει με δροσιάς ή βούση κομπολόγια, Περικλιανέται γύρω μας, ζητώντας μάταια λόγια, "Ενα τραγούδι που κανείς δέν ξέρει να τώ παί.

Τραγούδι νέο σάν τώ χυμό που φουσκώνει τή φλούδα Τής άσπρης λεύκας, άλαφρό τραγούδι να 'ναι, λές, Τό όνειρο που μία άερινή χάρηκε πεταλούδα Μεσ' σις μεσημεριάτικες ξανθές άγρόμπελες.

"Απλό τραγούδι και βαθύ, να φύγει από τά όργη Τών μακρυνών παραμυθιών που λένε στα παιδιά, Κι' άπ' τή γλυκύχη χαρά που σάν τώ ούδι άνοίγει. Και μάς γεμίζει πορφύρα ρουμπίνια τήν καρδιά.

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΑΛΛΑΓΗ ΦΥΛΟΥ

Αγαπητοί μου,

ΟΛΥΣ λόγος έγινε αυτόν τον καιρό στις εφημερίδες για ένα φτωχό κορίτσι, που εργαζόταν στην αγορά μεταμορφωμένο σε αγόρι. Είναι αλήθεια, περιέργη και συγκινητική η ιστορία της μικρής αυτής Βασιλικής Δημουλά. Κατάγεται από την Πάτρα κι είναι σήμερα δεκατεσσάρων δεκαπέντε χρονών. Έδω και τρία χρόνια, έχασε τους γονείς της. Κάποια θεία της ανέλαβε τα δυο μικρά της αδέρφια επειδή όμως δεν μπορούσε να τρέφει κι αυτήν. Η Βασιλική αποφάσισε νάρθει στην Αθήνα και, με όποιαδήποτε εργασία, να βγάλει το ψωμί της, να ζήσει, χωρίς να δίνει βάρος σε κανένα. Στην αρχή, επειδή, λέει, είχε κάποια κλίση για θέατρο, πήγε στο θέατρο του κ. Δάσκου. Αλλά είτε γιατί κέρδιζε λίγα, είτε γιατί δεν τα κατάφερε τόσο καλά στο χορό και στο τραγούδι, είδε πως έπρεπε ν' αλλάξει «επάγγελμα», και σκέφθηκε πως το καλύτερο θάταν να κάνει «θελήματα» στην αγορά. Το φύλο της όμως της ήταν εμπόδιο σοβαρό. Κορίτσι αυτή, πως μπορούσε να κάνει μια δουλειά που την έκαναν μόνο αγόρια, μόνο άντρες; Και τότε της ήρθε η... μεγάλη ιδέα: να γίνει αγόρι! «Ε, δεν της ήταν και τόσο δύσκολο. Έκοψε τα μαλλιά της σύρριζα, φόρεσε παντάλονι και σακκάκι, αγόρασε κι ένα ξύλινο καρροτσάκι απ' αυτά που γράφουν μπροστά έκτελούντε μεταφορέ», κι άρχισε να... εκτελεί. «Α, στην αγορά τα κατάφερε περίφημα! Έξυπνη, πρόθυμη, ακούραστη και τίμια: καθώς ήταν, έκέρδιζε ως πέντε χιλιάδες την ημέρα — το ψωμί της δηλαδή με το παραπάνω. Είχε να πληρώνει και κάμαρα. Σ' ένα μικρό ξενοδοχείο της οδού Αθηνάς. Κανένας δεν την ενοχλούσε, κανένας δεν την υποπτευόταν. Μόνο για τη φωνή της την κορόιδευαν οι «συνάδελφοι» κι έπειδή φοβήθηκε μήν τη μυρισθούν, άρχισε να καπνίζει, μόνο και μόνο για να χοντρούνει η φωνή της: γιατί το κάπνισμα, όχι μόνο δεν της έδινε καμιά ευχαρίστηση, παρά είχε κι έπαθε το κορίτσι ως να

συνειθιση τις ζάλες και την άηδία που της έφερνε. Επιτέλους χόντρονε κι η γυναίκα: φωνή, κι έτσι καμιά διαφορά δεν παρουσίαζε ή Βασιλική από ένα... Βασιλη της ηλικίας της. Δυό, δυόμισι χρόνια εργάστηκε σαν αγόρι, χωρίς καμιά ενόχληση κι ύποψια. Τελευταία, έγινε στην αγορά κάποια κλοπή κι η Αστυνομία μάζεψε καμιά τριανταριά παιδιά του δρόμου, μήπως βρισκόταν ανάμεσα σ' αυτά κι ο κλέφτης. Από την ανάκριση που έγινε, ο μικρός Βασιλης Δημουλάς δείχθηκε άθως κι αμέτοχος: «όχι άλλη εφορμή είχε δώσει στην Αστυνομία ιόσον καιρό που «έκτελούσε μεταφορέ». Αλλά, δεν ξέρω πως, εκεί στην Αστυνομία, ανακαλύφθηκε το φύλο του. Και το κορίτσι που είχε μεταμορφωθεί σε αγόρι, αναγκάστηκε, για να δικαιολογήσει αυτή την άπατη, να διηγηθί την ιστορία του. Συγκινήθηκε ο αστυνόμος, μά συγκινήθηκε κι ο εισαγγελέας που του το έστειλαν «διά τα περαιτέρω». Και τόσο πολύ, ώστε ο κ. Μικρούλεας — έτσι ονομάζεται ο καλός αυτός εισαγγελέας — το πήρε στο σπίτι του και στην προστασία του, για να το βάλει στο όργανο τροφείο, αν δεν βρισκόταν κανένας φιλόδημος να το προστατεύσει όπως του άξιζε, να το σπουδάσει, «να το κάνει άνθρωπο». Τι απέγινε δεν ξέρω. Ο, εδω τελειώνει η παράδοξη και συγκινητική ιστορία που διάβασα στις εφημερίδες. Αλλ' αυτή μου θύμισε και μιά άλλη θύμια, παλιά και περίφημη: την ιστορία της Ελένης Μπούκουρη Αλταμούρα, της ονομαστής και πρώτης ζωγράφου που φάνηκε στη Νέα Ελλάδα, και που τη διοργάνωσε το 1934 η κύρια Αθηνά Ταρσούλη. Στο όρατο αυτό βιβλίο της κ. Ταρσούλη, που το στολίζουν και πολλές εικόνες, διάβασα πως η Ελένη γεννήθηκε στις Σπέτσες το 1821. Ο πατέρας της, ο Γιάννης Μπούκουρης, ήταν σπειραιώτης καπετάνιος, αθηναϊκός θαλασσοδύκος, αλλά με προδευτικές για την εποχή εκείνη ιδέες. Κι άμα είδε πως η κόρη του, από μικρή, έδειχνε μεγάλη κλίση στη ζωγραφική, της πήρε δάσκαλο στο σπίτι, κι έπειτα την πήγε ο ίδιος στην Ιταλία και την άφησε εκεί να σπουδάσει, να τελειοποιηθί, μά και στην Ελλάδα. «Σχολή Καλών Τεχνών» δεν υπήρχε ακόμα. Μά ούτε και στις Σχολές της Ιταλίας, τότε, ακόμα, δεν φοιτούσαν και γυναίκες, όπως σήμερα

παντού. Κι η Ελένη Μπούκουρη, για να πραγματοποιήσει τον έρωτά της, σκέφθηκε να βάλει αντίκρια. Έτσι μεταμορφωμένη σ' όρατο έφηβο, μπορούσε να φοιτά σ' όσες Σχολές και σ' όσα Έργαστήρια ζωγράφων ήθελε. Γύρισε πολλές πόλεις της Ιταλίας κι είχε πολλούς δασκάλους. Πάντου διέπρεπε και κανένας, πουθενά, δεν κατάλαβε πως ήταν γυναίκα. «Ο νέος Έλληνας» την έλεγαν. Αλλά μιά φορά, στη Νεάπολη, την έπαθε. Δάσκαλός της εκεί ήταν ένας Ιταλός, από ελληνίδα μητέρα, ζωγράφος, ο Εσβέριος Αλταμούρας. Ένα βράδυ πήγε μαζί του σε μιά γιορτή, που είχε διοργανώσει η ελληνική παροικία. Μιά άλλη νέα Ελληνίδα, που είχε ώραία φωνή, τραγουδούσε το περιφημο του καιρού εκείνου τραγούδι «σαν τη σπιθα κρυμμένη στη στάχτη». Η σπαισιώτισσα Ελένη ένθουσιασθηκε. Και σε τόσο βαθμό, ώστε, ξεχνώντας πως ήταν... άντρας, δρομησε στη νέα που είχε τραγουδήσει, την... αγκάλασε και τη φίλησε! Φαντασθήτε την έκπληξη, την αγανάκτηση, το σκάνδαλο. Τού χάκου ο Αλταμούρας προσπάθησε να δικαιολογήσει τον... μαθητή του, πως παραφέρθηκε από πατριωτικό ένθουσιασμό. Ο κόσμος δεν άκουγε τίποτα, δλοι έβριζαν τον αθάδη, τον τολμητή, και πολλοί έτοιμάζονταν να τονε κακοποιήσουν. Η Ελένη είδε τότε τα στενά. Κι ανεβαίνοντας σε μιά καρέκλα, αποκάλυψε πως ήταν κι αυτή κορίτσι και διηγήθηκε δλη της την ιστορία. Αλλη έκπληξη τώρα — μά και συγκίνηση και θαυμασμός, κι ένθουσιασμός. Εκείνο που πρό όλιγου ήταν έτοιμο να χειροδοκίησουν, τώρα χειρακροτούσαν. Και το αποτέλεσμα; Αρκετά άπρόοπτο: Η Ελένη Μπούκουρη, που έδγαλε πιά αντίκρια — ούτε της χρειαζόνταν τόσο, γιατί είχε τελειώσει σχεδόν τη σπουδή της — παντρεύθηκε σε λίγο το δάσκαλό της κι έγινε κυρία Αλταμούρα. Μ' αυτό τονομα δοξάσθηκε και στην Ιταλία και στην Ελλάδα, όπου πέθανε το 1900. Τέτοια στον κόσμο πολλά. Πιό σπάνιες όμως είναι οι περιπτώσεις ανθρώπων που έγιναν γυναίκες. Και τουτό βέβια, γιατί ένας άντρας σπάνια βρίσκεται στην ανάγκη να κρύψει το φύλο του, κι έπειτα, γιατί πολύ πιό εύκολα ένα κορίτσι μπορεί να μεταμορφωθεί σε νέο, παρά ένας νέος σε κορίτσι: πρέπει να ναι κι όμορφος σαν τον... Αχιλλέα. Και καθώς ξέρετε δλοι, ο

θεόμορφος γιος του Πηλέα, για πολλόν καιρό, περνούσε για κορίτσι. Γιατί η μητέρα του, η Θέτις, ξέροντας, σά θεά που ήταν, πως έμελλε να σκοτωθί στον πόλεμο της Τροίας, τον έντυσε γυναίκα, τον μετονόμασε Πύρρα, και τόν έστειλε στο Λυκομήδη, τον βασιλέα της Σκύρου, να τον φυλάγι με τα κορίτσια του. Αλλά όταν οι Έλληνες μαζεύθηκαν από παντού για να πάνε να πολεμήσουν την Τροία, ο μάντης Κάλχας τούς είπε πως χωρίς τον Αχιλλέα η Τροία δεν μπορούσε να κυριευθί, και συγχρόνως τούς φάνέρωσε το μέρος όπου κρυβόταν μασκαρεμένος σε γυναίκα. Τότε ο «πανουργός» Οδυσσεύς πήγε στη Σκύρο και, κάνοντας τον πραγματευτή, στάθηκε απέξω από το παλάτι κι άρχισε να διαλαλή τις πραγματίες του. Αμέσως κατέβηκαν όλα τα κορίτσια, και διάλεξαν να αγοράσουν στολδία κι όργανα του φύλου τους. Η ψευτο-Πύρρα όμως

που κατέβηκε μαζί τους, μάτιασε εδως ένα σπαθάκι, το πήρε κι άρχισε να το δοκιμάζει. «Α, εσύ μου είσαι, έκαμε ο ψευτοπαραματευτής. Έλα μου δώ!» Έτσι φανερώθηκε ο Αχιλλέας κι ακολούθησε τον Οδυσσεά στην εκστρατεία. Αλλαγή φύλου γίνεται συχνά και στον... Διαπλασόκοσμο. Πολλά αγόρια παίρνουν γυναίκα ψευδώνυμα, κι ακόμα περισσότερα κορίτσια παίρνουν αντίκρια. Αυτό δεν μ' άρεσει, γιατί, όπως να πής, είναι μιά άπατη. Αλλά επιτρέπεται και τις αποκρίες, και πολλές φορές είπαμε πως τα ψευδώνυμα είναι σά μάσκες. Έπειτα η Διάπλασις έχει την καλή συνήθεια να σημαδεύη στις Έγκρισεις με α τα ψευδώνυμα των αγοριών και με κ τα ψευδώνυμα των κοριτσιών. Έτσι, όσοι προσέχουν, δεν γίνονται θύματα της άπατης, ενώ άλλοι, άπρόσεκτοι, καμιά φορά την παθαίνουν. Σας αποχέρομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΙΜΑ
Μυθιστόρημα LOUIS BERTRAND της Γαλλικής Ακαδημίας
Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)
Ο Καϊκίλιος έλαβε το γράμμα αυτό στον Μυγιά, λίγες μέρες μετά την επιστροφή του από τα μεταλλεία του Σιγού. Τα νέα που του είχε έμπιστευτικά ο Ματθαίος τον είχαν βάλει σε μεγάλη ανησυχία και γι' αυτό μόλις έφτασε έστειλε έναν έπιππο άγγελιαφόρο στο Χαλκείον, παραγγέλλοντας στη Βιρζιλ τα γυρίση άμέσως στην Κίρτα. Δίχως άλλο το γράμμα της θετής του κόρης είχε διασχυρωθεί με το δικό του και τώρα έτρεμε μήπως ο άγγελιαφόρος του φθάσει πολύ άργά. Κοντά σ' αυτή την έννοια είχε κι άλλες πολλές που τον άπασχολούσαν: τις έπιδρομές των βαρβάρων, την τύχη των μεταλλωρύχων του Σιγού, και πρώτα απ' όλα του Πριβατιανού. Εδντυχώς ο έργοδηγός με το έξυπνο τέχνασμα που είχε σοφιστέι κατάφερε να τον βγάλει από το όρυχείο και ο Πάστωρ, ο καρροσιέρης τον μετέφερε στον Μυγιά χωρίς καμιά δυσκολία. Τώρα βρισκόταν σ' ένα σπιτάκι μέσ' το κτήμα και μίο διακόνισσα σταλμένη από τον Ιάκωβο της Έκκλησίας της Κίρτας, τον περιποιόταν μ' δλη της την άφοσίωση. Δυστυχώς ο σεβάσιμος γέροντας ήταν τόσο έξαντλημένος ώστε παρ' όλες τις περιποιήσεις δεν μπορούσε ν' αναλάβη και

περίμεναν από τη μιά στιγμή στην άλλη το τέλος του. Έκτος απ' αυτό σ' αυτήν του Καϊκίλιου έφθαναν κάθε μέρα οι φήμες για τους διωγμούς εναντίον των χριστιανών που έτοιμάζονταν να ξεσπάσουν. Και να τώρα, που η Βιρζιλ με τη συννησμένη τη άψηρησιά, έδαζε τον έαυτή της σε τόσους κινδύνους, μόνο και μόνο επειδή της έκανε ευχαρίστηση. Ο Καϊκίλιος ξαναδιάβασε το γράμμα το βράδυ, κάτω από το φως του λυχνοστάτη. Κι εκείνο που τον άνοχόωρησε περισσότερο κι' απ' την ξενωιασιά κι' από τον άφελη έγωισμό της νέας, που τα είχε συνηθείσει από καιρό, ήταν η έπίδραση που έξασκαύσε η Θαδερ έπάνω της. Αυτή η μανία για το Νότο, η αγάπη στη μοναδική ζωή, η συμπάθεια για τούς χορούς και τις συνήθειες των βαρβάρων, όλα αυτά ήταν αποτέλεσμα της σιωπηρής και συστηματικής έπιρροής της γριάς παραμάννας. Ήταν όλοφάνερο ότι προσπαθούσε να προσελκύση τη Βιρζιλ προς τη φυλή της και τη θρησκεία της και για την ώρα το είχε πετύχει στην έντέλεια. Ξαφνικά, κυριευμένος από ένα άλλόκοτο φόβο, χτύπησε τα χέρια του, φώναξε το γραμματικό του και τον διέταξε να σταλή άμέσως κι' άλλον άγγελιαφόρο στο Χαλκει-

ον, για να βιάση ακόμη περισσότερο την επιστροφή της νέας. Το άλλο πρωί ξημέρωσε μιά όπεροχη καλοκαιρινή ημέρα. Από το παράθυρο της βιβλιοθήκης του ο Καϊκίλιος είχε μιά μαγευτική θέα προς τον έλαιώνα. Μά το πρωί αυτό δεν είχε καιρό να θαυμάση τη φύση. Δεν είχε πάρει ακόμη καμιά όριστική άπόφαση σχετικά με το Σιγύ. Κι' εκείνο που τον ταπεινώσε περισσότερο απ' όλα ήταν πως δλη η καλή του πρόθεση θα έμενε χωρίς αποτέλεσμα. Ο Ίούλιος Πρόκουλος, ο συνδιοκτίητης των όρυχείων που κατά την επιστροφή του τον είχε συμβουλευτεί, του τα έξηγήσε φανερά και έάστερα: Μόνο ο Αυτοκράτωρ μπορούσε να κάνει ό,τι θέλει. Οι ίδιοι δεν μπορούσαν ούτε ένα έργοδηγό να πάσουν η να μεταθέσουν. Όσο για να έλαφρώσουν την τύχη των καταδίκων, ήταν άδύνατο: θα χαλάρωνε η πειθαρχία σε επικίνδυνα σημεία. Άλλωστε, εκτός από τις έποχές των διωγμών, τον άλλο καιρό οι χριστιανοί που ζούσαν μέσ' σ' αυτή την κόλαση ήταν έλάχιστοι. Οι άλλοι οι περισσότεροι δεν ήταν παρά αιχμάλωτοι πολέμου η κοινοί έγκληματίαι, δίκαια τιμωρημένοι για τα κακούργημάτα των. Μά όλες αυτές οι άπάνθρωπες σκληρότητες, τα βάρβαρα βασανιστήρια; Θα έξακολουθούσε να είναι συνένοχος κι' αυτός θεληματικά; Βέβαια, μπορούσε να διαλύση το συμβόλαιό του για την έκμετάλλευση των όρυχείων, αλλά θα τόκανε με μεγάλη του ζημιά. Θα έχανε το μεγαλύτερο μέρος από τα εισοδήματά του. Για τον έαυτό του δεν τον έννοιαζε. Μπορούσε να ζήσει και χωρίς πολλές άπαιτήσεις, ακόμη και στη φτώχεια. Μά η Βιρζιλ που ήταν μαθημένη στον πλούτο και στην πολυτέλεια; Περιούσια άτομική η θετή του κόρη δεν είχε, γιατί ο πατέρας της είχε σπαταλήσει τη δίκη του μέσα σε λίγα χρόνια. Η Βιρζιλ φτωχή! Μιά τέτοια σκέψη δεν μπορούσε να την υποφέρει! Τι δύσκολο που ήταν να συμβιάσει κανείς τη διδασκαλία του Χριστού με τις άπαιτήσεις της πραγματικότητας! Το καταλάβαινε κι' ο ίδιος πως η αγάπη του για τη θετή του κόρη σκλήραινε την καρδιά του για κάθε άλλο αίσθημα. Το καλύτερο θα ήταν να μην ξανασυλογισθί πιά ούτε τα μεταλλεία ούτε αυτούς που ζούσαν εκεί μέσα. Άλλωστε για τον Πριβατιανό είχε φροντίσει. Ο Κυπριανός δεν μπορούσε να τον κατηγορήσει πως άδι-

αποροῦσε γιὰ τοὺς ἀδελφούς του. Τὴν ἴδια στιγμή ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἀδελφῆς ἀκούστηκε τὸ ἄλλημα ἐνὸς πετεινοῦ. Ὁ Καϊκίλιος θυμήθηκε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ κοκκίλισε. Τὴν ἀναγνώρισε ποὺ ἦταν! Πρόδινε ὅλες τὶς ὑποσχέσεις ποὺ εἶχε δώσει στὸν ἴδιο τὸν ἐαυτὸ του, ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ εἶχε ἀναλάβει... Σηκώθηκε νευριασμένος ἀπὸ τὴν θέση τοῦ φιθουρίζοντος: «Ἄφου δὲν μπορῶ νὰ κἀνω τίποτε!»

Καὶ γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὴ στενοχώρια τοῦ κατέθηκε πρὸς τὴν κληματαριά ὅπου συνήθιζε ἡ Βιρτζίλ νὰ περνᾷ τὰ πρωινὰ της.

Ἀλίως μέρους ἀργότερα στὴν ἐκκλησία τῆς Κίρτας ἔτυχαν διάφορα δυσάρεστα περιστατικά ποὺ ἀπειλοῦσαν νὰ τὴν διαλύσουν. Ὁ ἐπίσκοπος Κρήτης, ποὺ ἦταν ἔρωτος πέθανε λίγον καιρὸ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Κυπριανοῦ. Διάδοχος τοῦ ὄρισθη, σύμφωνον μὲ τὴν ἐπιθυμία τοῦ Κυπριανοῦ, ὁ πρεσβύτερος Ἀγάπιος, ἀνθρώπος σεβάσιμος, μὲ γλυκὸς τρόπον καὶ σταθερὸ χαρακτήρα, ποὺ εἶχε δεῖξει τὴν ἀφοσίωσίν του στὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοὺς διωγμούς τοῦ Δελίου. Ἐν τῇ μεταξὺ ὁ Πριβατιανὸς πέθανε κι' αὐτὸ ἔδωσε ἀφορμὴ σ' ἕνα ἐπεισόδιον ἐξαιρετικῶς δυσάρεστο.

Μερικοὶ χριστιανοὶ τῆς Κίρτας εἶχαν ἀκούσει γιὰ τὰ πολύχρονα μαρτυρία τοῦ καὶ ἔρχονταν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν στὸ καταφύγιόν του τοῦ Μυγῶν. Οἱ πῖδ πολλὰς ἦταν γυναῖκες. Τοῦ πῆγαιναν φαγητὰ καὶ γλυκύματα, φιλοῦσαν τὰ σημάδια ἀπὸ τὶς πληγὰς του, ζητοῦσαν τὴν εὐλογία του. Ὁ Καϊκίλιος εἶχε κατακρίνει αὐτὰς τὶς ἐκδηλώσεις ποὺ τὶς ἔβρισκε ὄχι μόνον ὑπερβολικὰς ἀλλὰ καὶ παρακινδυνευμένες. Ὅταν λοιπὸν ὁ γέρο ἐξορκιστὴς ξεψύχησε συμβούλευσε ἡ κηδεὶα νὰ γίνῃ κρυφά, γιὰ νὰ μὴ δόθῃ καμμιά ἀφορμὴ στοὺς ἐξερεθισμένους ἔθνικους. Σ' αὐτὸ βρέθηκε σύμφωνος κι' ὁ Ἀγάπιος κ' ἔτσι ἀποφασίστηκε ἡ ταφή νὰ γίνῃ τὴ νύχτα στὴ βίλλα τῶν Θερωμῶν καὶ τὸ σῶμα νὰ θάψῃ σ' ἕνα μνημεῖον ἀνοιγμένο μὲς στὸ βράχο, στὸ πῖδ ἀπόμεινον καὶ ἔρημον μέρος τῶν κήπων. Μερικοὶ ὅμως φανατικοὶ, ποὺ εἶχαν ὀλοτελα παρεγγῆσαι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ μᾶλλον ἐκμεταλλεύονταν τὴν ἀπλοϊκὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν πολλῶν, νόμισαν πὼς βρῆκαν τὴν κατάλληλὴν περίστασιν γιὰ νὰ νουθετοῦν, δημιουργώντας θόρυβον. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ διαμαρτύρονται γιὰ τὸν τρόπο ποὺ θὰ γιτάταν

ἡ ταφή, φωνάζοντας πὼς ἦταν ἀίσχος καὶ πὼς οἱ ἀνάνδρουν ποὺ δὲν εἶχαν ἀγωνιστῆ ποτὲ τοὺς ἤθελαν τὴν νὰ κρατήσουν μυστικὴ τὴ δόξα ἐνὸς ἀληθινοῦ στρατιώτη τοῦ Χριστοῦ.

Ὅσο ἡ πένθιμη συνοδεία ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Μυγῶν λίγο μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅπως τὸ εἶχαν ἀποφασίσει ὁ Ἐπίσκοπος καὶ ὁ Καϊκίλιος. Ἀπαρτιζόταν ἀπὸ λίγα πρόσωπα ποὺ προχώρουσαν στὰ σκοτεινὰ μὲς τὴν ἀσέληνην νύχτα γιὰ νὰ μὴν τοὺς ἀντιληφθῇ κανεὶς. Οἱ ἄλλοι ὅμως παρεμύονταν.

Χρειάζονταν τουλάχιστον δυὸ ὄρεα γιὰ νὰ φθάσουν ἀπὸ τὸ κτήμα στὴ βίλλα. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασε ἔξω ἀπὸ τοὺς κήπους μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φανατικὸς ἐκείνους ὄρμησαν ἐπάνω στοὺς ὑπηρέτες τοῦ Καϊκίλιου καὶ τοὺς ἐσκόρπισαν. Τυλιγμένο σ' ἕνα ἀπλὸ πᾶνιον σάβανον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρα κοίτονταν χάρω ζαπλωμένο ἐπάνω σ' ἕνα φορετὸ. Οἱ ταραχοποιοὶ τὸ σκέπαζαν μ' ἕνα βαρὺ πράσινον ὑφασμα ὀλοκέντητό μὲ ρητὰ τῆς Γραφῆς, τὸ σήκωσαν στοὺς ὄρους τοὺς καὶ τὸ κατέβησαν πρὸς τὴν μεγάλην πέτρινη γέφυραν τοῦ Ἀμφάγα. Εἶχε ἀρχίσει νὰ χαράζῃ δταν ἔφθασαν ἔξω ἀπὸ τὴν Κίρταν. Ὁ σκοπὸς τοὺς ἦταν νὰ διασχίσουν τὴν πόλιν ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει καὶ νὰ καταλήξουν στὸ χριστιανικὸν νεκροταφεῖον ποὺ βρισκόταν στοὺς πρόποδες ἐνὸς λόφου ἀπὸ τὴν ἄλλῃ πλευρᾷ.

Ἔτσι ἡ καινούργια νεκρώσιμη πομπή, ποὺ τὴν ἀποτελοῦσαν ἄρκετοὶ ἐξαλλοὶ φανατικοὶ καὶ μερικοὶ θορυβοποιοὶ ἀπὸ σύστημα, μπῆκε στὴν κυριώτερη ἀρτηρίαν τῆς Κίρτας. Ἐκεῖνοι ποὺ πῆγαιναν μπροστὰ ἔψελαν. Ἐκρινασμένοι ἀπὸ τὴν ψαλμωδία καὶ ἀπὸ ὅλην αὐτὴ τὴν ἀγινὴν φασαρία οἱ ἄνθρωποι πετάγονταν στὰ μπαλκόνια καὶ στὰ παράθυρα καὶ μὲ τὰ νυσταγμένα μάτια τοὺς ἔδλεπν νὰ περνᾷ κάτω ἀπὸ τὰ σπῆτια τοὺς ἕνας νεκρὸς σχεδὸν ξεσκεπαστος, συνοδευμένος ἀπὸ ἕνα πλῆθος ποὺ ἔψελαν καὶ φώναζε καὶ κοίταζε γύρω του ἀπειλητικὰ καὶ περιφρονητικὰ. Τὴν πρώτην κατάπληξιν διαδέχθηκε ὁ θυμὸς. Οἱ ἔθνικοὶ τῆς Κίρτας ἔγιναν ἔξω φρενῶν, γιὰ τὸ ἀνήκουστο αὐτὸ θράσος. Πρὶν προφτάσουν φτόσο νὰ συνέλθουν ἡ συνοδεία εἶχε φτάσει στὴν πόλιν τοῦ κοιμητηρίου. Ἐκεῖ τὸς πρόφτασε ἡ ἀστυνομία, ἔπιασε τοὺς μεγαλύτερους ταραξίτες καὶ τοὺς ἐκλείσειε στὰ κρατητήρια.

Τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ ξαναφούντωσε

στὴν Κίρταν τὸ μῖσος ἐναντίον ὄλων τῶν χριστιανῶν, χωρὶς διάκρισιν. Ὁ Καϊκίλιος περιλυπος ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ θλιβερὰ περιστατικά μάταια προσπάθησε νὰ συμβιβασθῇ τὶς δύο μερίδας καὶ στὸ τέλος βαρυστασιμῶς παραιτήθηκε ἀπὸ κάθε προσπάθεια. Ἐνα πρωί, καθὼς τακτοποιοῦσε τὰ χειρόγραφα του στὴ βιβλιοθήκην του τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μάρκου, τοῦ γιοῦ τοῦ Μαρτιάκις. Ἦταν ἕνας ψηλὸς καὶ ἀδύνατος νέος μὲ σοβαρὸ καὶ σολογισμένον πρόσωπον, ἡ ζωντανὴ ἀντίθεσιν τοῦ πατέρα του. Ἀπὸ ἀλληλεγγύην στὸν μέλλοντα ἀδελφὸ—γιατι ὁ Μάρκος ἦταν κατηχούμενος τοῦ ἐπισκόπου Ἀγαπίου—καὶ ἰσως ἀπὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν πατέρα τῆς Βιρτζίλ, ὁ νεαρὸς δικηγόρος ἦρθε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Καϊκίλιον ὅτι οἱ ὑποκινητὲς τῶν τελευταίων ταραχῶν ἐμελλε νὰ καταδιωχθοῦν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΥΤΕΚΘΟΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

ΑΝΑΝΙΟ - ΚΩΝΩΠΤΟΜΑΧΙΑ

Ἔχετε κουνούπια; Ἐλπίζω νὰ ἔχετε, γιὰτι ἄλλοιῶς θὰ ἦταν μεγάλο ἄδικο νὰ ἔχω ἐγὼ μονάχα. Καὶ δὲν ἔχω λίγα. Κάθε βράδου, χιλιάδες ἀπ' αὐτὰ τὰ ζωντανὰ ἀεροπλάνα κάνουν ἐπιδρομὰς κατὰ κόματα ἐναντίον τῆς κάμπαρς μου, καὶ ἀκροσούρονται τὸ πρωί, ἀφίνοντας πίσω ἐρείπια, δηλαδὴ τὸν ὑποφθιμένο.

Πρῶτα φθάνουν τ' ἀνιχνευτικά. Αὐτὰ βουίζουν ἐκνευριστικώτατα, ἀλλὰ δὲν τσιμποῦν. Κάνουν μόνον καταπτεσεις πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου, ἐξακρῖνόνουν τὰ ἀκάλυπτα σημεῖα μου καὶ πᾶνε φαίνεται καὶ εἰδοποιοῦν τ' ἄλλα. Τότε καταφθάνουν τὰ μαχητικά. Αὐτὰ εἶναι διαφόρων τυπων. Πρῶτα τὰ «στούκα», ποὺ παίρνουν βρυτιὰ μ' ἕνα φοβερὸ βῆξι καὶ χυμοῦν κατ' ἐδθεῖαν ἀπάνω στὸ στόχο, δηλαδὴ τὰ χέρια μου ἢ τὸ πρόσωπό μου. Ὑστερα εἶναι τὰ μικρὰ βομβαρδιστικὰ τύπου «μοσχίτος», κουνούπια δηλαδὴ ὄνομα καὶ πράμα, ἢ μᾶλλον σκνίπες, ποὺ χώνονται ἀκόμη κι' ἀπὸ μέσα ἀπ' τὸ σεντόνι μου. Τέλος εἶναι τὰ ἱπτάμενα φρούρια. Αὐτὰ ἐφοροῦν τὰ ξημερώματα, δταν ἐξηγητλημένος πῖδ ἀπὸ τὶς τόσες ἐπιδρομὰς ἔχω ἀποκοιμηθῆ, καὶ ρουποῦν ἀνενόχλητα τὸ αἰμακτάκι μου. Κάθονται: ὕστερα βραδιά-βραδιά στὸν ἀντικρυνὸ τοῖχο, ὅπου τὰ βρίσκω τὸ πρωί καὶ ξεθυμαίνω ἀπάνω τους τὸ ἄχτι μου.

Τὶ ὠφελεῖ ὅμως; Οἱ ἐπιδρομὰς

αὐτὰς καὶ ἔγγυτον μὲ κρατοῦν καὶ τέτοια ἔγνη ἀφήνουν στὸ πρόσωπό μου, ὥστε προχθὲς ἡ κυρὰ Μάρθα ἔφριξε.

—Ἐοῦ, παιδί μου, δὲν εἶσαι γιὰ κόσμο, εἶπε. Μιιάζεις σὺν νὰ ἔχεις χύσει τὴν ἔλαρ. Τὶ χάλια εἶναι αὐτὰ; Γιατι δὲν εἶναι καὶ οἱ ἀδελφές σου ἔτσι;

—Πρῶτα, γιὰτι αὐτὰς δὲν εἶναι τόσο γλυκοαίματες σὺν καὶ μένα, κυρὰ Μάρθα μου, καὶ δὲν τίς νοστιμίζουν φαίνεται τὰ κουνούπια. Δεύτερο, γιὰτι ἐκεῖνες ἔχουν κουνούπια, καὶ τὴ δική μου τὴν ἐκλεψε, καθὼς θυμάσαι, πέρου ἐκείνη ἡ Σταυρούλα ἢ παρδουλεύτρα καὶ τὴν πούλησε σ' ἕνα μαυραγοριτῆ γιὰ νυφικὸ πέπλον τῆς κόρης του.

—Καὶ τώρα τί θὰ κάνεις;

—Θ' ἀποφασίσω νὰ ξοδέψω δόσα καὶ ν' ἀγοράσω Φλίτ.

Τὴν ἴδια μέρα πᾶν στὸ φαρμακοποιὸ μας.

—Γνήσιον Φλίτ, μοῦ λέει, δὲν βρῖσκεται. Ἄλλ' ἔχουμε ἕνα ἄλλο, τὸ «Σκνίπ», πολὺ ἀποτελεσματικόν, ἰδίως γιὰ τὰ κουνούπια. Ὅριστε, τριάντα χιλιάδες τὸ κιλό... μόνον. Μὲ περιέλουσε κρύος ἰδρῶς.

—Δὲν πουλάτε καὶ μισὸ κιλό;

—Μάλιστα! δεκαοκτὼ χιλιάδες. (Αὐτὸ θὰ σὰς τὸ βάλω στὶς Πνευματικὰς Ἀσκήσεις, πὼς τὸ μισὸ τοῦ τριάντα κάνει δεκαοκτὼ). Τρόμα ἔχετε;

—Ὅχι, καλὰ ποὺ μοῦ τὸ θυμίσατε. Πόσο κάνει;

—Γιὰ σὰς, μόνον ὀκτὼ χιλιάδες. Ἀπέσπασα ἀπὸ τὴν καρδιά μου εἰκοσιῆ χιλιάδες (τὸ πορτοφόλι μου βρῖσκεται ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν καρδιά μου) καὶ παρέλαθα τὸν πολυτιμὸ μου θησαυρὸ. Τουλάχιστον, ἔλεγα, γιὰ νὰ παρηγορήσω τὸν ἑαυτό μου, ἀπ' ἐδῶ κι' ἔμπρὸς δὲν θὰ μὲ τρώνε τὰ κουνούπια!

Ἄλλὰ μὴδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάρηζε! Τὸ βράδου, πρὶν πέσο, τρομπάρησα ἄφθονο «Σκνίπ». Ἡ κάμαρα μοσκοδόλησε λεμονάνθι, πετρέλαιον, εὐκάλυπτον καὶ νέφτι. Ἐπέσα νὰ κοιμηθῶ τρισμακάρης. Σὲ πέντε λεπτὰ βῆξι! ὁ γνώριμος ἦχος τῶν ἀνιχνευτικῶν ἀντήχησε σ' αὐτιά μου. Καὶ ἡ ἐπιδρομὴ ἐπακολούθησε σφοδρότερα πάσης ἄλλης!

Τὸ πρωί ξεκίνασα καὶ πᾶν ἔξω φρενῶν στὸν φαρμακοποιόν.

—Αὐτὸ τὸ Σκνίπ σὰς δὲν ζεῖζει μὴ δακάρ, τοῦ λέω. Μᾶλλον τὰ τραβάει τὰ κουνούπια παρὰ τὰ διώχνει.

—Μὰ τί, ἀφήσατε ἀνοιχτὸ τὸ παράθυρον;

—Καὶ πὼς θέλατε νὰ κοιμηθῶ καλοκαιριάτικα; Μὲ κλειστὸ; —Μὰ τότε βέβαια δὲν ὠφελεῖ τὸ Σκνίπ. Νὰ σὰς δώσω Κατέλ. Ὅχι βέβαια γνήσιον — ποῦ νὰ βρεθῆ! — ἀλλὰ ἕνα ποῦ τοῦ μοιάζει πολὺ, ἀκόμη καὶ σ' ὄνομα — Τακὸλ τὸ λένε. — καὶ στὴν ἀποτελεσματικότητά. Ὅριστε! μόνον δεκατέσσερις χιλιάδες τὸ κουτί.

—Δὲν... δὲν τὰ πουλάτε μὲ τὸ κομμάτι; —Ὅχι δυστυχῶς, εἶναι σφραγισμένα. —Καὶ διώχνουν τουλάχιστον τὰ κουνούπια; —Καὶ λιοντάρια νὰ ἦταν θὰ τὰ διώχνανε!

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΕΦΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΚΑΘΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Β'

Γιάγκος ὁ Φιλάργυρος

9.—Κάθε ἄλλο παρὰ ἔξυπνος ἦταν ὁ Γιάγκος. Ἄλλὰ ἡ φιλαργυρία τὸν ἔκανε νᾶχη τὸ νοῦ του, νὰ προσέχη, νὰ ἐπινοῇ, νὰ βροῖσῃ. Ἔτσι δὲν ἄργησε νὰ βρῆ πάλι ἕνα μέρος, ποὺ τοῦ φάνηκε ἕνα κι' ἕνα γιὰ νὰ κρύψῃ τὴν περιφρημ σακκούλα.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἦρθε μιὰ μέρα ποῦ, μὲ τᾶλλα παιδιὰ, ἔκανε μάθημα ζωγραφικῆς σὲ μιὰ μεγάλη σάλλα τοῦ σχολείου, ποὺ τὴν ἔλεγαν «ἀτελιέ». Ἡ σάλλα αὐτὴ ἦταν γεμάτη ἀπὸ γύψινα ἀγάλματα κάθε λογῆς, ποὺ τ' ἀντιγράφον τὰ παιδιὰ στὸ τετραδίον τους, μὲ ἄλλους λόγους τὰ εἶχαν γιὰ «πρότυπα» ἢ «υποδείγματα». Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἦταν κι' ἕνα πελώριον γύψινο κεφάλι ἀπὸ ἀγάλμα ὀρχαίου θεοῦ — Ἀπόλλωνα ἢ Ἐρμῆ — ποὺ κάποτε εἶχε σκάσει. Τώρα δὲν ἔμεινε παρ' αὐτὸ τὸ κεφάλι, ποὺ τὸ εἶχαν τοποθετημένο σὲ μιὰ γωνιά, πάνω σ' ἕνα ξύλινο σκαμνί.

Ὁ Γιάγκος, κοιτάζοντάς το ἀπὸ κοντὰ, παρατήρησε πὼς εἶχε, στὸ πῖσιν μέρος, πρὸς τὸν τοῖχο, καὶ μιὰ τρύπα. Καὶ τότε σκέφθηκε πὼς, ἂν ἀπ' αὐτὴ τὴν τρύπα ἐξορχιγε μέσα στὸ κούφιο γύψινο κεφάλι τὴ σακκούλα του, θάταν ὁ καλύτερος κρυψώνα; γιὰτι ποῖος θὰ τὸ φανταζόταν, γιὰ νὰ πᾶν νὰ ἰδῆ ἢ νὰ χύσῃ τὸ χέρι του; «Ὁραία, εἶπε μέσα του, βρῆκα!» Καὶ τὴν ἴδια ἡμέρα, σ' ἕνα μικρὸ διάλειμμα, πῆρε κρυφὰ τὴ σακκούλα του καὶ ἐναμπίηκε μονάχος στὸ ἔρημον τῶρα πῖδ «ἀτελιέ», γιὰ νὰ τὴν καταχωνιάσῃ.

Ἄλλὰ δὲν τὸ σκέφτηκε καλὰ. Γιατι καθὼς τὸ κούνησε καὶ τὸ μετατόπισε λίγο, γιὰ νὰ φέρῃ πῖδ μπροστὰ τὴν τρύπα, τὸ γύψινο κεφάλι, ποὺ δὲν στηριζόταν στὸ σκαμνί καλὰ, ἔχασε τὴν ἰσορροπία του, ἔπεσε χάρω κι' ἔγινε κομμάτια μ' ἕνα κρότον φοβερό. Ὁ κρότος αὐτὸς ἔκαμε δσοὺς βρόθησαν ἐκεῖ ἀπέξω, νὰ μπουῖν στὸ ἀτελιέ γιὰ νὰ ἰδοῦν τί εἶχε συμβεῖ. Κι' ἔτσι ὁ Γιάγκος πιάστηκε, ποὺ λένε, στὰ πράσα.

Ὁ ἐπιστάτης φώναξε τὸν ἐπιμελητὴν κι' ὁ ἐπιμελητὴς τὸν λυκειάρχην. Ὁ Γιάγκος δὲν μπορούσε πῖδ νὰ γρηθῆ, ἀφοῦ ἀνάμεσα στὰ συντόμια τοῦ κεφαλιοῦ, ἦταν κι' ἡ σακκούλα του ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ τὴν κρύψῃ. Κι' ἀναγκάσθηκε νὰ ὁμολογήσῃ πὼς τὴ ζημιὰ τὴν ἔκανε αὐτὸς, γυρεύοντας καινούργιον κρυφώνα γιὰ τὸ θησαυρὸ του.

—Πάλι τὰ ἴδια λοιπὸν, τοῦ φώναξε μὲ θυμὸ ὁ λυκειάρχης, ποὺ θυμήθηκε ἀμέσως τὸ λάκκον στὸ γυμναστήριον. Μὰ δὲν μοῦ ὑποσχέθηκες πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάνης; —Ε, εἶσαι ἀδιδόρθωτος κι' ἀσυγχώρητος! Θὰ μὴ νύσω τοῦ πατέρα σου, νὰρθῆ ἔδῶ καὶ νὰ τοῦ τὰ πῶ δλα. Φέρε δῶ τὰ λεπτὰ σου, τὰ κατάσχω. Ἐοῦ τῶρα θὰ πᾶς στὴ φυλακή. Κι' ἄμα ἔρθῃ ὁ πατέρας σου, θὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΜΗΤΕΡΑ!

Στης μητέρας τόν πόνο, τήν αγάπην, τήν πάλη, δ,τι είσαι χρωστάς.

Τίς χαρές που σοφ δίνας, τήν αγάπην, να ψάξεις σ' ουρανό και σε γης πουθενά δεν θα είσαι!

Της γεννιάς τα μοιασμένα με το αίμα σου δίνας. Κι' δ,τι οι πρόγονοι είχαν, δημοφιλιά κι' αξιοσύνη, τήν καλή τους καρδιά, τήν ανδρεία, τήν κόρη, 'Από μέσα της σύ θα ρουφήξεις.

Κι' άκομη, τή ζωή της θα δώση φτάνει έσύ να γελάς, κι' δ,τι θές ν' απολαύσης.

Στων παιδιών σου και σύ τήν ψυχή θα περάσης, στους αιώνας θα είς μ' άλλο σώμα. Μορφή κι' αν άλλάξης, βαθείά σου να ζή πάντα θα νοιώθης. Της μαννούλας σου το αίμα, ή καρδιά κι' ή ψυχή!

ΝΙΚΗ Α. ΠΕΡΙΔΙΚΑ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΟΛΙ

(Τσιγγάνικο παραμύθι)

Ήτανε μετ' φορά ένα πτωχό άντράγγου που δεν έκανε παιδιά. Μιά μέρα που βγήκε ή γυναίκα στο δάσος άπάντησε μια γριά.

—Όταν θα πιάς σπίτι σου, τής ειπε, άνοιξε μια κολοκύθα, χύσε μέσα γάλα, πιά το και θα γεννήσης ένα γιό που θα γίνη πλούσιος κι' εύτυχισμένος.

Κι' ή γριά χάθηκε. Η γυναίκα έκανε όπως τής ειπε και σ' έννιά μηνες έγέννησε ένα όρατο άγόρι. Δεν απόλαψε όμως ή φτωχιά για πολύ τήν εύτυχία της, γιατί άρρώστησε και πέθανε. Όταν το παιδί έγινε είκοσι χρονών, πεθαίνει και ο πατέρας του.

—Τι να κάνω τώρα; συλλογίστηκε. 'Ας γυρίσω τόν κόσμο να βρω τήν εύτυχία μου.

Πλανήθηκε πολύ καιρό σε χώρες και χωριά, μά δεν έβρισκε πουθενά τήν εύτυχία του. Κάποτε φτάνει σε μια μεγάλη πολιτεία. Ο βασιλιάς του τόπου είχε μια θυγατέρα παντάμορφη και δεν ήθελε να τήν παντρεύη παρά με κάποιον που θάρτεχνε κάτι στον κόσμο πρωτόδικτο. Όποιος δεν τα κατάφερνε, τόν κρεμούσε. Το παλληκάρι, άμα τόμαθε, παρουσιάζεται στο βασιλιά:

—Θέλω να παντρευτώ τήν κόρη σου! Τι πρέπει να κάνω;

—Και ρωτάς τι πρέπει να κάνης; θύμισσε αυτός. 'Αν δεν είσαι άξιός να φτιάξης κάτι πρωτόκτιστο στον κόσμο, θα πεθάνης στη φυλακή.

Κι' έβαλε να τόν κλείσουν σ' ένα σκοτεινό μπουντρούμι. Μόλις όμως έκλεισε ή πόρτα τής φυλακής, φανερώνεται μέσα σε μια λάμψη ή Ματούγια, ή νεραϊδοβασίλισσα.

—Μή λυπάσαι, άγόρι μου, του λέει. Πάρε αυτό το στενόμακρο κουτί που έχει στην άκρη κολλημένο ένα χέρι. Ξερρίζωσες τριχές άπ' τα μαλλιά μου και τέντωσε τις άπάνω άπό το κουτί και το χέρι του.

—Όταν έκανε όπως του ειπε: —Αυτό θα το λές βιολί, συνέχισε, και θα κάνη γύρω σου τούς ανθρώπους χαρούμενους ή μελαγχολικούς. Άμα έσύ θέλεις.

Και τώρα έλασε δυνατά ή Ματούγια μέσ στο κουτί κι' έκλαψε. Τα δάκρυά της στάξανε μέσα στο ήχειον και γίνηκαν ή «ψυχή» του βιολιού.

—Πάρε αυτό το ραβδί, του ειπε, και παίξε.

Το παλληκάρι άγγιξε με το ραβδί τις χορδές κι' άκούστηκαν τραγούδια δλο γλύκα, θλιμμένα και χαρωπά. Όταν χάθηκε ή νεραϊδα, ζήτησε να τόν πιάνε στο βασιλιά.

—Κοίταξε τι έφτιαξα! λέει. Κι' άρχινησε να παίξη. Ο βασιλιάς μαγεύτηκε ν' άκούη. Έτσι έγινε το φτωχόπαιδο βασιλιάς, κι' έτσι ήρθε στον κόσμο το πρώτο βιολί.

Μεταφρ. ΚΙΤΣΑΣ ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ιούλιος Βέρν!... Δέξη μηχανική, που δλάκερες τώρα δεκαετηρίδες ήλεκτρίζει στο άκουμά της τις νεανικές ψυχές, σε συνώνυμη τής αφάνταστης περιπέτειας, του παράδοξου ταξιδιού, τής καταπληκτικής εφεύρεσης... Τή ζωή του, μια ζωή ήσυχη κι' σ' οικογενειακή — τόσο άντίθετη άπ' τήν πολυτάραχη των ήρώων του—τὴν ξέρετε άπ' τα τόσα βιογράμματα άρθρα που γράφηκαν γι' αυτόν, (γεννήθηκε το 1829, πέθανε το 1905). Έδώ θα πούμε λίγα για το έργο του, που σάς ενδιαφέρει και περισσότερο, άφου μέγιστα ή «Διάπλασις» σάς προσφέρει φέτος εν' άπ' τα καλύτερά του μυθιστορήματα, που για πρώτη φορά μεταφράζεται ελληνικά. 'Ας πούμε μάλιστα με τήν εύκαιρία αυτή, πώς

καλές μεταφράσεις έργων του Βέρν λίγες υπάρχουν στην Ελλάδα, κι' άπ' αυτές οι καλύτερες είναι δσες κατά καιρούς δημοσιεύθηκαν στην παλιά «Εστία» (μετάφραση 'Αγγ. Βλάχου) στη «Διάπλαση» (μεταφρ. Γρ. Ξενοπούλου), καθώς κι' οι τελευταίες του κ. Ν. Καζαντζάκη.

—Όπως θα ξέρετε, με τή δημοσίευση (κατά το 1863) του μυθιστορηματός του: «Πέντε εβδομάδες μ' αερόστατο», ο Ιούλιος Βέρν έγκαινίασε, πρώτος αυτός, ένα καινούργιο λογοτεχνικό είδος, δηλαδή το επιστημονικό μυθιστόρημα. Η βάση του ήταν όχι οι χονδροειδείς κι' αθαίρετες επινοήσεις των μεταγενεστέρων μιμητών του (Ουέλλε και άπειρών άλλων ευρωπαίων κι' αμερικανών συγγραφέων), αλλά άπράνταχτα επιστημονικά δεδομένα, που συνδυασμένα με τή συναρπαστική αφήγηση, δημιουργούν στον άναγνώστη τήν άτιμώσπαιρα τής άληθοφάνειας, τήν έντύπωση ότι διαβάσει γεγονότα που συνέβησαν πραγματικά ή τουλάχιστο που μπορούν θυμμάσια να συμβούν. Κι' άπόδειξη, ότι όλα δσα με τή μεγάλη του διαίσθηση προφήτεψε στον καιρό του ο Ιούλιος Βέρν (έκτός ίσως άπ' το ταξίδι στη Σελήνη, που κι' αυτό δεν θάργήθη να γίνη), είναι σήμερα πραγματικότης. Πρέπει όμως να τονιστῆ ότι ή άξία των έργων του Βέρν δεν βασίζεται σε μόνες τις επιστημονικές τους προβλέψεις ή προφητείες, μά και στον τόπο που είναι γραμμένα, τρόπο που συναρπάζει κι' ένθουσιάζει με τήν πρωτοτυπία του και τάρπλοπτα εύρηματά του. Γι' αυτό δ «παλιός Βέρν» διαβάζεται ακόμα και σήμερα από μικρούς και μεγάλους, το ίδιο άπληστα όπως κι' άλλοτε, κι' οι εκδόσεις του σ' όλες τις γλώσσες διαβάζονται ή μια τήν άλλη. Η άφθαστη τέχνη τής αφήγησης κι' ή περιγραφική δύναμη, ή πρωτοτυπία των χαρακτήρων και τύπων, ή αφάνταστη πλοκή και, τέλος, το λεπτό χιούμορ που αναδύεται από κάθε σελίδα του έργου του, δλ' αυτά κάνουν τόν Ιούλιο Βέρν συγγραφέα αιώνιο.

Μή ζητάτε βέβαια το λογοτεχνικό ύψος του Φλωμπέρ ή του Ντωντέ, ούτε τήν άνατομία τής ανθρώπινης ψυχής που χαρακτηρίζει τα περισσότερα έργα του Μπαλζάκ. Ο Βέρν μάλλον με τόν Έδγαρ Πόε παρουσιάζει αρκετές αναλογίες στην έμπνευση, όπως παρατήρησε πρώτος

ο άείμνητος 'Αρ. Κουρτίδης, άν κι' ύστερει πολύ στο ύψος άπ' τόν μεγάλο αμερικανό συγγραφέα, που ήταν σύγχρονος και μέγιστος ποιητής. «Ο Βέρν — καθώς λέει κάπου ο Κουρτίδης — ζωγραφίζει με ζωγρά, κτυπητά χρώματα, άδιαφορών περι των άποχρώσεων και των ύποβλητικών επιδράσεων τής φωτοσκιάσεως... Η φόσις είναι δύναμις κατ' αυτόν, όχι θέαμα γραφικόν. Τόν ώκτανόν διαπλέει όχι ως τοπιογράφος αίσθανόμενος, άπεικονίζων και διεξημεύων το έξωτικόν μεγαλειον των νέων όριζόντων, αλλά πάλιν ως πλοίαρχος καταστρώων πιστώσ και άκριβώς το ήμερολόγιόν του...»

Σκοπός του Βέρν ήταν να τέρψη πρώτα και να διδάξη έπειτα. Τα πέτυχε και τα δυό. Ο μαθητής ιδίως βρίσκει στα έργα του Βέρν τήν πρακτική έφαρμογή, τήν έκλατκευση, μά και τήν κατανόηση όλων εκείνων που μαθαίνει έξερ και στρωνά στα σχολικά του βιβλία. Τήν Κομμογραφία του τη βρίσκει στο «'Από τή Γη στη Σελήνη» ή στον «'Εκτορα Σερβαδάκ» τα Μαθηματικά του και τή Φυσική του Ιστορία, στη «Μυστηριώδη Νήσος», στις «Τύχες 3 Ρώσων» και 3 'Αγγλων» ή στο «Ταξίδι στο κέντρο τής γης» τή Γεωγραφία του στα περισσότερα μυθιστορήματα του Βέρν που τόν περιφέρουν σ' όλα τα μέρη τής Γης, άπ' τούς πόλους ως τις χώρες του ίσημερινού, κι' άπ' τήν 'Αφρική και τήν 'Ασία, ως τήν 'Αυστραλία και τήν 'Αμερική.

και στον «Κοσμοκράτορα». Στον τελευταίο μάλιστα, περιγράφεται μια ύπεροχη μηχανή με τριπλή χρήση (αυτοκίνητο-αεροπλάνο-υποβρύχιο), που δεν θ' άργήση άσφαλώς να γίνη κι' αυτή πραγματικότητα. Τα ύπερπλεόνα περιγράφονται στα «Πεντακτώσια έκτομμύρια τής Βεγούμ» και στο «'Ανω Κάτω» («Sens dessus dessous»). Η πρόβλεψη του αερόπλανου βαρύτερου του αέρα, γίνεται στο «Ρωβόρο τόν κατακτητή» κυρίως όμως σ' ένα άλλο άπ' τα πιο παράδοξα μυθιστορήματα του Βέρν, που έχει τόν τίτλο: «Η καταπληκτική περιπέτεια τής άποστολής Μπαρεάκ» και που είναι έντελώς άγνωστο στην Ελλάδα. Στο ύπεροχο αυτό μυθιστόρημά του, ο Βέρν περιγράφει αεροπλάνο που πετούν με ταχύτητα 400 χιλμ τήν ώρα, ενώ συγχρόνως προμαντεύει κι' ένα σωρό άλλες μεταγενέστερες εφευρέσεις, όπως ο ασύρματος τηλεγράφος, ή τηλεόραση, οι έναέριες τορπίλλες, ή τεχνητή βροχή για τή γονιμοποίηση των έρημων εκτάσεων τής Σαχάρας και πολλά άλλα. Θαυμάσιο τελοσπάντων μυθιστόρημα! Στην «'Αντεκίρτα» πάλι (που ο καθαυτό τίτλος της είναι: «Μαθίας Σάντορφ»), μιλάει για τις τορπιλάκατα, το φοβερό αυτό όπλο του σύγχρονου πολέμου. Άλλα μυθιστορήματα με καθαρές επιστημονική βάση, είναι: «Ο Πόργος των

Καρπαθίων» (όπου αναφέρονται διάφορες τελειοποιήσεις με βάση τόν ήλεκτρισμό, όπως το μεγάλο κ. ά.), «Το μουσικό του Βίλελμ Στόριτς» (άπ' το όποιο έμπνεύστηκε κι' ο Ουέλλε το έργο του «Ο άδρατος άνθρωπος»), «Η κατάκλιση τής θάλασσας» (που προφήτεψε τή δημιουργία έσωτερικής θάλασσας στη Σαχάρα), «Το άτμόσπιτο» (όπου περιγράφεται ένα δλάκερο άτμοκίνητο σπίτι που περιφέρει τούς επιβάτες του άπ' τή Βομβάη ως τα Ίμαλάια, και μερικά άλλα μικρότερης σημασίας.

Σε μια δεύτερη κατηγορία, μπορούμε να κατατάξουμε τα έργα του Βέρν που έχουν για βάση περιηγητικά ταξείδια σε διάφορες άγνωστες περιοχές τής 'Αφρικής («Τύχες 3 Ρώσων και 3 'Αγγλων», «Δεκαπενταετής πλοίαρχος», «Καταπληκτική περιπέτεια τής άποστολής Μπαρεάκ» κ. ά.), τής 'Αμερικής («Μια πλωτή πόλη», «Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες», «Η Ζαγκάντα», «Τα παιδιά του πλοίαρχου Γράν», «Και σαρ Κασκαμπέλ», «Ο θαυμάσιος 'Ορενόκος κ. ά.), και τής 'Ασίας («Μιχαήλ Στρογκόφ», «Το άτμόσπιτο», «Κλαύδιος Μπομπανάκ», «Καίσαρ Κασκαμπέλ», «Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες», «Παθήματα Κινέζου»). (Το τέλος στο δεξιόμνο)

ΓΟΥΝΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ

EΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΠΕΤΡΟΣ Γ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ. Πρώτος της 'Ελευθερίας, 'Αθήναι, Νικητής, του Παντέλλου 1940-41. Καί: Α' Βραβείον Διαγ. προς σύνθεσιν 'Ασκήσεων τών έτών: 1932, 1933, 1936, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942. Α' Βραβ. 271ου Διαγ. Λύσεων και 'Ιαότιμος Α' Βραβ. 290ου, 284ου, 265ου, 267ου, 268ου, 270ου, 272ου, 281ου, 282ου, 283ου, 284ου, 286ου, 287ου, 289ου, 290ου, 291ου, 292ου, 293ου, 295ου Διαγ. Λύσεων. Α' Βραβ. Διαγ. Καλλιγραφίας (1934), Κρητογραφίας (1936), Τυπογραφικώς Αφών και Μικρών Μουσικών (1938). — 2. ΦΑΙΔΡΟΣ ΜΠΑΡΑΣ. 'Εθνικόν 'Ιδεώδες, 'Αθήναι, Α' Βραβείον Διαγωνισμού προς σύνθεσιν 'Ασκήσεων τών έτών 1941, 1942. Α' Βραβ. 293ου Διαγωνισμού Λύσεων.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Σου φέρνω, πατέρα, απόψε λουλούδια... του Μαγίου ή δροσούλα λαμπυρίζει...

Γονατίζω, πατέρα, στού τάφου τού χα... καθάνω τὰ λουλούδια μπροστά κατά...

«Συχώρα, Θεέ μου, τήν ψυχή τού νε... κρουσού σου...

Συχώρα, Θεέ μου, τὸ παιδί τὸ νεκρό... ἀπὸ κάθε του φταίξιμο καὶ λάθος μοι...

Κάας [A]

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ

ΜΙΑ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Οι πρώτες μου ἀναμνήσεις μου πα... ρουσιάζουν τήν πόλη τού Clermont...

Ο πατέρας μου πού τόν έχασα όταν... ήμουν μικρός, ήταν λορραϊνικής κα...

Ο σταθμός ήταν κοντά στο σπίτι... μας, και τὸ σφύριγμα τῶν σιδηροδρό...

κοντά στή φωτιά, καίζοντας ἀδούρβα... κι' αὐτὴ ἡ στριγγὴ κραυγὴ προξενούσε...

Ξαναφέρνω στού νοῦ μου κατά τήν... ἐπιθυμία μου αὐτὴς τίς μικρὲς λεπτο...

«Ἀπὸ τὸν «Disciple» τού P. Bourget]

Σαφὸ Πουλί

Α' Βραβείο στήν Τάξη τῶν Κοριτσιῶν

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Τὸ δέντρο τ' ἀνεμόδαρο, τὸ στροβιλοθρεμένο... Ὀλημερίς τὸ μάχοντα...

Ὀρες λυγαίε καὶ χαμηλῶνει, ὄρες ἀνασηκῶνεσαι... Ὀρες ὀραματίζεται...

Ἐθνηκὸν Ἰσθδὲς [A]

Η ΑΑΝΤΕΡΝΑ

Ἦμουν ἀποληρημονημένος τὸ δειλι... νὸ μέσ' στήν κάμαρά μου, όταν στά...

πὸλη δπου ζούσαμε πρὶν ἀπὸ τὸν πό... λεμο, τὰ χρόνια πού ἤμουν ἀκόμο...

Τότες τρέχαμε ὄλα μεῖς τὰ σχολια... ροῦδία. Μαζευόμαστε τριγύρω τῆς κι'

Κι' ἀκόμα εἶναι ἕνα ἄλλο δειλινό, μιά... ἄλλοια λατέρινα, τὸ ἴδιο τραγοῦδι.

Υάνινθος [A]

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΗΜΕΡΑ

Ὁ Βασίλης πήρε τὸ βιβλίον μου... κοντά τὸν γιὰ νὰ γράψῃ κάτι. Δὲ...

Πιάνω νὰ τὸ διαβάσω. «Γιὰ νὰ μὲ... θυμάσαι, Βασίλης». Καὶ μιά ἡμερομ...

«Εἶσαι καλὸ παιδί Βασίλη, καὶ πάν... τα θὰ σε θυμάμαι», θάδελα νὰ τοῦ πᾶ...

Μὰ τί λές τώρα, Βασίλη! Στενο... χωριέμαι όταν μού μιλάς ἔτσι. Πῶς θὰ...

Γιὰ νὰ κόψω αὐτὴ τὴ συγκίνηση, πρὶν... νοιώσω τὴ νῆαση τῆς, πῆγα νὰ...

Κοιτάζω τὸ παράθυρο πού ὀλοένα... γίνεται καὶ πὺ μαῦρο. Ἐδῶ πάνω στή...

Ἦ νύχτα ἔφτασε, κι' αὐτὴ ἀνεπαί... σθητα. Καὶ χωρὶς κανένα ὄρουνο, ἔ...

Κατεβαίνω τὰ σκαλιά, σιγά-σιγά, τε... λευκαίως. Μ' ἀρέσει ν' ἀκούω τὸ θό...

Καὶ ἔτσι εἶναι ἡ νύχτα. Μοῦ φά... νηκε πῶς πρῶτὴ φορὰ ἀκούγα λατέρινα...

Ἔκαν κι' ἀπὸ τὸ βῆμα, μὲς τὴ νύ... χτα, τὸ τελευταίον. Τὰ κήδημα κάπως...

Μέσα μου—ἀλήθεια—κάτι τὸ αἰεῖο... ἢ κάτι τὸ γεμάτο; Εἶναι τόσο ἀσά...

ΚΑΠΟΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

Κάποιο καράβι ἔρχιζε τὰ κύματα... πού τὸ φιλοῦσαν γεμάτα ἀγάπη στὰ...

Κάποιο καράβι, πλέοντας σὲ πέλαια... γαλήνια, μέσα στ' ἀμάλυτο γαλάζιο...

Κι' οἱ ναυτὲς τραγουδοῦσαν. Τὴν... ὥρα κείνη γεννιόταν κάποιος...

Κάποιο καράβι, νυχτιά φουρτουνα... σμένη, κάλεσε πάλι ζωὴς καὶ θανάτου.

Οἱ ἔστικες Νεράιδες τοῦς πήσαν... στὸ βυθό, τοῦς στόλισαν στολίδια ἀτί...

Σὲ κρουσταλλένια καλιτάκια ζοῦν... τὴ ζωὴ τῆς θαντῆς τοῦς οἱ ναυτῆς, κι'...

Ἰδομενὲς [A]

ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΑΘΑ

Τὸ θυμάμαι πολὺ καλά. Ἦμουν... τότε 11 χρονῶν. Παιδί καθὼς ἤμουν...

Ἀφοῦ τράβηξα τὸν ἀριθμὸ ἔβρα... ε' ἀκουστικὸ στ' αὐτί μου καὶ ρώτησα:

Κάθε χρόνο, μετὰ τὸν κρῦο καὶ με... λαγγολικό χειμῶνα, ἔρχεται ἡ ἀνοιξη...

Γυρτζοῦσαν ὄμοια εἶδα τοῦς φίλους... μου νὰ γελῶσαν ἀκατάπαντα. Τοῦς ζή...

Στὴν ἀρχὴ θύμισσα, ἀλλὰ ἔπειτα γέ... λασα κι' ἐγὼ μὲ τὸ πάθημά μου.

Γιὸς τού Ψηλορείτη [B]

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

Ἦμουν τότε ἕνα μικρὸ παιγνιδιάρ... κο παιδάκι, πού ὄλη μερὰ ἐπαίξα ἀ...

Μιά μερὰ, ἤμαστε ὄλοι καθισμένοι... στὴ βεράντα. Ἐξαφνὰ ἡ μητέρα φώ...

Τὴν ἄλλη μερὰ τὸ πρῶτο, μπρὸς στὸν... καθρέφτη, γιὰ τελευταία φορὰ ἐπίθεω...

Ἐγὼ γινόταν κάθε χρόνο μετὰ τὸν... κρῦο χειμῶνα ἔρχονταν τὰ χελιδόνια...

Μὰ τὰ εὐτυχημέτα χρόνια τῆς παι... δικῆς μου ἀφέλειας πέρασαν γρήγορα.

Πῆγα σχολεῖο, προχώρησα στὴ τάξις... κι' ἀρχισα νὰ καταβαίνω ὄλα τὰ...

Κάθε χρόνο, μετὰ τὸν κρῦο καὶ με... λαγγολικό χειμῶνα, ἔρχεται ἡ ἀνοιξη...

Κάθε χρόνο, μετὰ τὸν κρῦο καὶ με... λαγγολικό χειμῶνα, ἔρχεται ἡ ἀνοιξη...

φαίνοντ' κάθε γωνιά γῆς γίνεται μιά... πρόσφαρη νύτα στὸ ἀρμονικό τραγοῦδι...

Ἄγνωστη [A]

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

— Ἀδριο, πρῶτο-πρῶτο, ὄλοι μὲ κῆμ... μένα τὰ μαλλιά... Ἀδρᾶ μᾶς εἶπε κά...

— Δὲν ἔχειμὰ καὶ ξεμὰ. Ὑπουργικὴ... διαταγὴ καὶ τὰ μαλλιά κομμένα.

Στὴν ἀπένοντι γωνιά τού σχολεῖου... μετὰ τὸ μάθημα, ὄλη ἡ τάξη ἔκανε...

— Νὰ τὰ κόψουμε... — Νὰ μὴν τὰ κόψουμε... — Νὰ κόψουμε λίγα...

Φωνές Φασαρία. Μαλώματα... Τέ... λος ἡ ἀπόφαση πάρθηκε. Ὁ νῦος Ἀη...

Τὴν ἄλλη μερὰ τὸ πρῶτο, μπρὸς στὸν... καθρέφτη, γιὰ τελευταία φορὰ ἐπίθεω...

Στὴν εἴσοδο ὁ γυμνασιάρχης, ὄπλι... σμένος μὲ μιά ἀρμαθιὰ κλειδιά, ἔστει...

Θέλετε καὶ τὸ τελευταίον μέρος τοῦ... ἐπεισοδίου; Εἶναι τὸ πὺ τραγικό.

Γιὰ τελευταία σκιμὴ μικρὸς στὸν... καθρέφτη τού κοῦρέα, ἔβλεπα τὰ μαλ...

Σμαραβάτος [B]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τὸ Ἄλμπουρο:— Πότε ἔχουμε πανσέ... ληνο;

— Γιῶργο, πές μου ἕνα ὄνομα κύριο... — Πέτρος. — Πολὺ ὄρατα. Πές μου τώρα κι'...

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΘΛΟΥ 1942-43

[Συνέχεια από το προηγούμενο και τέλος]

ΑΓΩΝΙΣΜΑ Δ'

Μετάφρασις εκ του Γαλλικού

Είχα διαλέξει ένα αρκετά δύσκολο απόσπασμα από τον «Disciple» του Paul Bourget, με την ιδέα πώς, μια και όλοι οι διαγωνιζόμενοι ανήκαν στη Μεγ. Γαλήνη, θα ήταν σε θέση να το καταλάβουν και να το αποδώσουν. Κι' αλήθεια, ελάχιστοι ήταν εκείνοι που δεν ήξεραν αρκετά γαλλικά ώστε να το καταλάβουν, πολύ περισσότεροι όμως ήταν εκείνοι που δεν καταίχαν τόσο καλά την ελληνική γλώσσα, ώστε να το αποδώσουν, μένοντας πιστοί στο κείμενο και στο ύφος. Μερικοί, όπως ο Ρήγας Φεραίος, ο Αθήναϊος, ο Λογοτέχνης, έκαναν ελεύθερη μετάφραση, τόσο ελεύθερη όμως που καταντάει παράφραση. Άλλοι παρέλειψαν εντελώς τις φράσεις που τους φάνηκαν δύσκολες, οι περισσότεροι όμως αντιμετώπισαν θαρραλέα τις δυσκολίες και δείχνουν καθαρά πως πάλαψαν για να τις υπερισχύσουν.

Μεταφραστικά λάθη, παραγρῳπία καθαντό, δεν υπάρχουν πολλά όταν όμως μεταφράζετε, να μη μένετε κολημένοι στην κυριολεξία, αλλά ναχετε πάντοτε υπ' όψει σας πως κάθε λέξη αλλάζει σημασία ανάλογα με τη θέση όπου βρίσκεται τοποθετημένη. Π. χ. η λέξη existence στην πρώτη της σημασία σημαίνει ύπαρξη, όπως είναι όμως βαλμένη εδώ, σημαίνει ζωή, βίος. Υστερα είναι και το ζήτημα της καλαισθησίας. Έτσι, όσοι μεταφράσατε το sainte faible = αδύνατες ύφεις, έπρεπε ν' αποφυγείτε να μεταφράσετε αδύνατος και το chétif και να βάλλετε τις δύο όμοιες λέξεις κοντά κοντά, για λόγους καλαισθητικούς. Άλλωστε το chétif δεν σημαίνει αδύνατος, αλλά κακικούπιδος, ξυρῳμένος. Έχω ακόμη να σας θυμίσω πως τη μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δίνετε στην ομοιογένεια της γλώσσας, και μια λέξη που δεν την γνωρίζετε και βρισκόσθε στο λεξικό την αντίστοιχη της ελληνική, αλλά στην καθαρεύουσα, ν' αποφεύγετε να την κολλάτε στη φράση σας έτσι όπως την βρήκατε, και να ψάχνετε να βρείτε την ανάλογη της στη δημοτική. Το grisâtre π. χ. πολλοί το βάδουν απλάια πέτρα, το rues tortueuses ελικοειδείς δρόμους κτλ. κτλ.

Οι γαλλισμοί παρουσίασαν πολλές δυσκολίες. Το j'ai perdu tout jeune σημαίνει, τον έχασα όταν έγω ήμουν πολύ μικρός, και όχι, όταν εκείνος ήταν πολύ νέος. Το ingénieur des ponts et chaussées είναι ένας τίτλος γαλλικός και σημαίνει μηχανικός δημοσίων έργων, αλλά και όσοι το μετέφρασαν πολιτικός μηχανικός δεν έκαναν λάθος. Μεγάλες δυσκολίες παρουσίασε το employer, που στην κυριολεξία σημαίνει απασχολούμενος, μα όταν συντάσσεται με την πρόθεση sur, έχει σημασία μέση κι' όταν με την de (διά, από) έχει σημασία παθητική. Γι' αυτό όσοι μετέφρασαν κατά λέξη «πρόσωπο, αποτυπωμένο με μελαγχολική γαλήνη, έκαναν μια φράση κάθε άλλο παρά ελληνική. Πολύ όρθότερα μετέφρασαν όσοι προτίμησαν άλλο σήμα με παθη-

τική σημασία και στην ελληνική γλώσσα, π. χ. περιχυμένα, σφραγισμένα, ή το μεταφράζουν περιφραστικά: όπου ήταν αποτυπωμένη. Όσοσο ο κυριώτερος σκόπελος ήταν η τελευταία φράση. Ελάχιστοι είναι εκείνοι που μόρσαν ν' αποδώσουν τη φράση αυτή που σχεδόν δεν μεταφράζεται ελληνικά. Ο όρος existence idéale et contemplative σημαίνει περίπου ζωή αφροισωμένη σε ιδανικό και σε στοιχεία.

Από τις μεταφράσεις ή πιο πιστή αλλά και πιο λογοτεχνική από των άγουριών ήταν του Γκάλικ, που έχει και υποσημειώσεις σχετικές με τα γεωγραφικά ονόματα του κειμένου και διορθώνει δύο τυπογραφικά λάθη. Από τα κορίτσια ή Δευκή Καμέλια και το Σοφά Πουλι ήταν σχεδόν ισοπαλές η πρώτη όμως έχει μερικά λάθη που δεν τα έχει η δεύτερη, π. χ. μεταφράζει αδύνατος το chétif, κυρτά τις courbes, που σημαίνουν καμπύλες, οματικές τα sombres. Έξ' άλλου, το Σ. Π. μεταφράζει την τελευταία φράση περιφραστικά, καλύτερα απ' όλους όσοι διαγωνίστηκαν. Έτσι παίρνει αυτή το Βραβείο.

Η Δεξία, που παίρνει Β' Βραβείο, μόνο σ' αυτό το άγωνισμα έλαβε μέρος.

ΑΓΟΡΙΑ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Γκάλικ [20 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Σίφουνας [18 Ε]. Δίην Αριστέιαν [18 Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Δουδοβίκος [16 Ε]. Πληγωμένος Αστός [16 Ε]. Αγνωστος Ίπποτης [15 Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [14Ε] εις έκαστον : Νηρέας, Παροδίτης. Άλκης Μύρας, Σείριος, Γραμματουλάκης, Μέλλων Ναύαρχος, Ντίνος Ζηριώτης, Ηρακλής.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12Ε] εις έκαστον : Αιγαίοπελαγίτης, Αθήναϊος, Ονεισμένη Πατριδα, Πειραιωτόπουλο, Απεραθιτάκι, Μπουρλοτιέρης, Άρης, Φίλος του Βιβλίου.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε] εις έκαστον : Λογοτέχνης, Πατάνας, Κλεφτόπουλο του 21, Έλευθερία, Ρήγας Φεραίος, Κροκεάτης, Δημήτριος Ίγερνός, Προυσαεύς, Εϋθύμος, Νεοσμυρναίος, Πληγωμένος Ίπποτης.

ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Σοφά Πουλι [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Δευκή Καμέλια [19Ε], Δεξία [18Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Ντόβη [16Ε]. Ναυτοπούλα [15Ε], Γαλανομάτα [15Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [14Ε] εις έκαστον : Μικρή Ζωγράφος, Έσμεράλδα, Αισόδοξη, Ανήφορος, Χρυσανγή.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12Ε] εις έκαστον : Αταλάντη, Κεραμίδα Νόρα, Άσπρο Γατάκι.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε] εις έκαστον : Άσπρος Κρίνος, Ανθισμένη Άμυνδαλιά.

ΑΓΩΝΙΣΜΑ Ε'

Δευκά λέξεις

Είχα δώσει το παρακάτω ποιηματάκι, από μια συλλογή του κ. Κ. Βαλμούρα, παραλείποντας όκτώ λέξεις, για να τις βρείτε και να το συμπληρώσετε. Το δημοσιεύω εδώ συμπληρωμένο. Οι λέξεις που έλειπαν είναι με παχία στοιχεία.

ΜΑΓΓΑΛΙ

Λεπτή άσμηνία χόβολη
μόσ' στο πάλλιδ μαγγάλι
Τη βαρυνισμονιά,
Που σκάβει ή για ή βάβα μου
στην τρώη σου κι' άγαλι
Τήν παίρνει ό ύπνος ό γλυκός,
γερμένην στη γωνιά
Πώς πόθησα να κάθουμου
στο φέγγος σου να φαιδάω
Χρυσόνηρα τραλλά,
Κι' άπέναντί μου ή βάβα μου
στη ζέστα σου από πάνω,
Όλη σοργή στον ύπνο της
να μου χαμογελή

Είχα και πώς δεν ήταν απαραίτητο να βρεθούν οι ίδιες ακριβώς λέξεις του ποιητού ή συμπλήρωση θα λογίζοταν Ικανοποιητική και μ' άλλες, φτάνει να ταίριαζαν και να βγαίνει ένα σύνολο λογικό κι' ωραίο. Φυσικά, θα θεωρούσα άνωτέρα τη συμπλήρωση με τις ίδιες λέξεις, και τις όκτώ, χωρίς καμιά σπουδαία παραλλαγή. Κι' αυτήν, από τάγορμα, την πέτυχε μόνος ο Δίην Αριστέιαν που παίρνει και το Α' Βραβείο. Οι άλλοι, ίδιες ακριβώς λέξεις, βρήκαν έπτά και λιγότερες. Από τα κορίτσια, πάλι, και τις όκτώ λέξεις βρήκε ή μόνο Κεραμίδα. Αλλά κι' εκείνοι που, και στίς δυο τάξεις, συμπλήρωσαν το ποιηματάκι με μερικές άλλες λέξεις, έδειξαν μεγάλη και θαυμαστή Ικανότητα, όση δεν περιμένα — γιατί άφιμένος κανείς και καμιά δεν κατάφερε να βρη το πρωτότυπο και — να μ' γελάση. Η συμπλήρωση, απ' όλους κι' απ' όλες, έγινε με κόπο, με όποιο γισμό, με γνώση και μ' έξυπνάδα. Κι' εκείνοι ακόμα που δεν βρήκαν ποιά τέσσερες ή πέντε ίδιες λέξεις, κατέφεραν να κάμουν με άλλες ταυριαστές το λογικό κι' ωραίο σύνολο που είχα ζητήσει στην άνάγκη. Έδως!

ΑΓΟΡΙΑ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Δίην Αριστέιαν [25Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Νηρέας, [24Ε]. — Γκάλικ [23Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Δουδοβίκος [22Ε]. — Ντίνος Ζηριώτης [21Ε]. — Αθήναϊος [21Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [20Ε] εις έκαστον. Λογοτέχνης, Δημήτριος Ίγερνός, Ρήγας Φεραίος, Πληγωμένος Αστός. Άλκης Μύρας, Παροδίτης, Νεοσμυρναίος.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [15Ε] εις έκαστον. Απεραθιτάκι, Πληγωμένος Ίπποτης, Σίφουνας, Μέλλων Ναύαρχος, Φίλος του Βιβλίου, Έλευθερία, Πειραιωτόπουλο, Σείριος, Αιγαίοπελαγίτης.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε]. Μπουρλοτιέρης, Ονεισμένη Πατριδα, Προυσαεύς, Κροκεάτης, Ηρακλής, Γραμματουλάκης, Εϋθύμος, Άρης, Αγνωστος Ίπποτης, Κλεφτόπουλο του 21.

ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Κεραμίδα [25Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Αισόδοξη [24Ε]. Ήλέκτρα [24Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Ντόβη [23Ε]. Δευκή Καμέλια [22Ε]. Γαλανομάτα [22Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [20Ε]. Έσμεράλδα, Χρυσανγή, Άσπρο Γατάκι.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ από [15Ε]. Ανήφορος, Σοφά Πουλι, Μικρή Ζωγράφος, Νόρα, Άσπρος Κρίνος.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε]. Ναυτοπούλα, Ανθισμένη Μυγδαλιά, Αταλάντη.

ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Για να βγουν τα Γενικά Αποτελέσματα του Πεντάθλου, δόθηκε αριθμητική άξια στα Βραβεία και τους Έπαινους των διαφόρων Άγωνισμάτων ως έξης: Πρώτον Βραβείο = 6, Δεύτερον Βραβείο = 5, Τρίτον Βραβείο = 4, Α' Έπαινος = 3, Β' Έπαινος = 2 και Γ' Έπαινος = 1. Με τους αριθμούς αυτούς αντικαταστάθηκαν τα Βραβεία και οι Έπαινοι κάθες Άγωνιστού, και το άθροισμά τους, του έδωσε τη θέση του. Μεταξύ δύο που έχουν το ίδιο άθροισμα, προηγείται εκείνος που πήρε ένα τουλάχιστον άνωτερο βραβείο από τον άλλον, και έν έχουν κι' οι δυο τα ίδια βραβεία, προηγείται εκείνος που τα πήρε στα δυσκολότερα Άγωνίσματα. Αλλά τέτοια περίπτωση δεν παρουσιάστηκε στο Πεντάθλο 1942-43. Έτσι, στην τάξη των Άγουριών, άνακηρύσσεται Νικητής ο

ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ

με αριθμούς 5, 6, 6, 5, 6, και άθροισμα 28. Δεύτερος έρχεται ο Γκάλικ, με αριθμούς 6, 5, 5, 6, 5 και άθροισμα 27. Και κατόπι ο Νηρέας με άθροισμα 19, ο Σίφουνας κι' ο Πληγωμένος Αστός με 18, ο Δουδοβίκος με 17, ο Ντίνος Ζηριώτης με 16, ο Αθήναϊος και το Απεραθιτάκι με 15, και καθεστώς. Μερικόν δεν βρέθηκαν άπαντήσεις και στα πέμπτα Άγωνίσματα, αλλά μόνον σε τέσσερα, και του Ηπειρωτάκι μόνο στο Α' (Άσεις). — Στην τάξη των Κοριτσιών, άνακηρύσσεται Νικήτρια ή

ΔΕΥΚΗ ΚΑΜΕΛΙΑ

με αριθμούς 5, 6, 6, 5, 4 και άθροισμα 26. Δεύτερη έρχεται ή Αισόδοξη με αριθμούς 6, 5, 5, 5 και άθροισμα 23. Κατόπι το Άσπρο Γατάκι, το Σοφά Πουλι κι' ή Γαλανομάτα με άθροισμα 18, ή Ντόβη με 17, ή Έσμεράλδα κι' ή Χρυσανγή με 16, και καθεστώς. — Το Παλιό Βιολί κι' ή Άλεξία μόνο σ' έν Άγωνισμα έφείσαν άπάντηση. Οι άπαντήσεις της Ήλέκτρας βρέθηκαν την τελευταία στιγμή, ανακατεμένες με άπαντήσεις άλλων Αιγαίοπελαγίων. Τις έχρινα. Οι αριθμοί της είναι 5, 4, 4, 3, 5. Έτσι, έρχεται τρίτη στα κορίτσια.

Άγόρμα έλαβαν μέρος 35, και κορίτσια 19, το όλον 54 παιδιά. Καθένα, για το πόσο των κορυφαίων, έστειλε από 50χ. 20, το όλον 1080 χραχμάς 1080. Όσοτε έχω στη διάθεση του Δίην Αριστέιαν και της Δευκής Καμέλιας από 50. 540, ως δύο, να τις κάμουν 5, τι θέλουν.

Η ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 295ΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΥΣΕΩΝ

του προαθνήτου την 2 Αγουστου 1942 προς έθρονον των Άσεων των εις τα φίλλα της διαπλάσσης Αγουστου, Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου και Νομβρίου 1942 δημοσιευθαισών 162 Πνευματικών Άσθματων.

Οι άκολουθαύτες έκαστον όνομα τρεις αριθμοί σημαίνουν: ο πρώτος τάς έθροισθείσας όρθας Άσεις, ο δεύτερος τά Εΰσημα Άσεων και ο τρίτος τά Έθροισμα Έπιμονής, συγκράως με τον Οδηγόν του Συνδρομού, Κεφ. Α', § 25.

Οι Ίσότημοι όλων των τάξων έχουν τά δικαιώματα, όί μεν του Α Βραβείου να δημοσιεύουν την εικόνα των επί πληρωμή 50χ. 4.500 (όσο στοιχίζει σήμερα και τό μικρότερο κλίσι), και ν' αγοράσουν άντις τριμήνου τό ποσό από σήμερα (όί τε κατόπι παραγράφεται τό δικαίωμα τούτο) τόμον «Διαπλάσσης» (Β' Περίοδος) ή άλλο είδος εκ του Γραστίου μου με έκπτώσιν πεντακάσιων (500) δραχμών. Οι του Β' Βραβείου ν' αγοράσουν όμοιον τόμον με έκπτώσιν τετρακάσιων (400) 50χ. και οι του Γ' με έκπτώσιν διακάσιων (200) 50χ. (Ίσα και Οδηγόν Συνδρομού, Κεφ. Ε' §§ 9 και 7).

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (από 15 έτών και άνω καθώς και όσοι δεν έσημείωσαν ηλικίαν). ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Τσασιωρόλης 152, 16,9.

Ίσότημοι : Νηρέας, 154, 16,9. Πρόμαχος της Έλευθερίας, 159, 16,9. Γκάλικ, 162, 17,9. Δουδοβίκος, 158, 16,9. Δίην Αριστέιαν 162, 17,9. Μορφός, 153, 16,9. Σίφουνας, 147, 15,9.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Σείριος, 141, 15,9. Άρης, 135, 14,8.

Ίσότημοι : Άλκης Μύρας, 141, 15,9.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Πατριώτης 129, 13,9. Παροδίτης, 128, 13,9. Ντίνος Ζηριώτης, 120, 12,7.

Ίσότημοι : Σχυριανόπουλο, 127, 13,7. Πληγωμένος Αστός, 122, 13,9.

ΕΠΑΙΝΟΣ : Αφοδίτη, 109, 11,9.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ : Σωτήριος Α' Βαστασιδάκης, 56, 6,3. Καρυάτις, 10, 1,1 Δουξ του Ναυαρίνου, 58, 6,4. Άνθος Αδής, 14, 2,1. Φείδων, 89, 9,8. Μπάτης, 68, 7,4. Αύστρινος, 49, 5,6. Ί Μάργκος Μπότσας, 21, 3,2. Άεροκός, 65, 7,6. Έδωνικόν Ίδωδες, 44, 5,3. Ηρακλής, 75, 8,5. Τάσος, 50, 5,4. Σανθός Ίπποτης, 85, 9,5. Δευκή Καμέλια, 28, 5,2. Μέλλων Ναύαρχος, 64, 7,4. Μοχαρονή, 80, 8,5. Φοινίς, 81, 9,5. Ί Σεληνιώτικος Όρζων, 81, 9,5. Δοξαμένος Άκροατής, 86, 9,5. Μουίστα, 78, 8,8.

ΜΙΚΡΗ ΤΑΞΙΣ (14 έτών και κάτω). ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Έλλάδα-Φώς, 131, 14,7.

Ίσότημοι, Εϋθύμος, 143, 15,9. Τσούπρα, 131, 14,9. Λάμπρος Κατσόνης, 151, 16,9. Δουξ της Δευκάδος, 133, 14,9. Βανδός, 142, 15,9. Απεραθιτάκι, 117, 12,6. Μπουμπουκάκι, 117, 12,9. Τσελλούτσικος, 144, 15,9. Τσελλοκορίτσιος, 145, 15,9.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Όνεισο Πλάνο, 9, 10,9. Ονεισμένη Πατριδα, 98, 10,9.

Ίσότημοι : Τάσος Κριθαρός, 111, 12,9. Χρυσανγή, 103, 11,8. Ήλέκτρα, 109, 11,9.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ, Έγώ, 96, 10,7. Πολικός Αστής, 93, 10,1. Θέτις, 92, 10,9.

Ίσότημοι : Τριανταφυλλάκι, 95, 10,6. ΕΠΑΙΝΟΣ, Δοξαμένη Έλλάς, 76, 8,5. Έλληνική Έλευθερία, 74, 8,5. Άπός της Ήπειρου, 71, 8,9. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ : Περατής, 29, 3,2. Τριφυλιτικό Διαβόλακι, 10, 1,1. Πυρετός, 59, 6,3. Ανάκτοπουλο, 43, 5,3. Καπετάν Φασαγίας, 17, 2,1. Άνεμοζάλη, 40, 4,2. Μικρός Ναπολέων 17, 2,1. Παλαβούτσικος, 16, 2,2. Λυκαδαμίνιος, 9, 1,1. Γαλανομάτα, 16, 2,1. Κόκκινο Τριανταφυλλάκι, 11, 2,1. Ούρονακατέβατος, 57, 6,4. Νέλων, 42, 5,3. Δαδωναίος, 63, 6,7.

Η ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΣ

ΑΛΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΣ

Αθήνα, 42 όδός Εδουάρδου την 28 Αγουστου 1943

ΔΗΛΩΣΗ

Όσοι άνανώσαν ως τώρα τη συνδρομή τους και για την Γ' τριμηνία του 1943 (Ίούλιος—Σεπτέμβριος) με 3000 δραχμές, θα στείλουν άλλες 2000 για συμπλήρωμα. Όσοι θα την άνανώσαν τώρα, θα πληρώσουν 5000. Γιατί στο μεταξύ αύξηθήσαν τά πάντα στο διπλό—απόσθ κι' οι έφημερίδες, από 200 50χ. μικρότερα τώρα 400 και 500 τά μικρότερα δ-κασιέλιδα περιόδικά—κι' έτσι βρέθηκα κι' εγώ υποχρεωμένη ναξήσω τη συνδρομή της Γ' Τριμηνίας. Όσο για την Δ' και τελευταία, (Οκτώβριος—Δεκέμβριος) άκόμα δεν ξέρω τι θα κάμω. Πάντως κι' αυτή η συνδρομή δεν θάμαι μικρότερη από 5000 50χ., κι' όσοι θέλουν μπορούν να την άνανώσουν κι' από τώρα, πληρώνοντας και για τις δυο 10.000, αλλά θα είναι υποχρεωμένοι, έν αύξηση, να πληρώσουν κατόπι συμπλήρωμα. Ανάλογα πρέπει ναξήσουν κι' οι σίμες των Τόμων. Αλλά προς το παρόν μένουν οι Ίδιες (10.000 και 15.000 50χ.), και στο επόμενο φυλλάδιο θα δημοσιευθ ή τό νέο τιμολόγιο.

Η "ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΑΝΤΡΗ"

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΡΚ

Μεγάλη, θριαμβευτική έσημείωση άπτοχία ή άπανάληψη της «Φωτεινής Σάντρης» του κ. Σενοπούλου στα θέατρα Παρκ, από τον ήλιο Βάσως Μανωλίδου Παπα-Δανδραμή, 35 χρόνια μετά την πρώτη της έμφάνιση. Η έπισημη παράστασή του έρτοκαμού δέθηκα την Δευτέρα 16 Αγουστου. Άπερος πόρος κατέκλυσε τό θέατρο, που άπαθώς κυριολεκτικά τόσο τον τιμώμενο συγγραφέα όσο και τους ήθοποιούς που έμνησκουσαν έσοχα τόδε όκτιό ρόλου του έργου, και προπάντων τήν κ. Βάσω Μανωλίδου, άπαράμιλλη ός Φωτεινή. Πριν άπό την παράσταση, μέλησαν φηρατάτα για κι' τό έργο και τον συγγραφέα δ. κ. Σουζινόις, πρόεδρος των θεατρικών συγγραφέων, ό Άγγελος Τερζάκης, διευθυντής του Έθνικού θεάτρου κατόπι, άναχρίστη με λίγα λόγια δ. κ. Σενοπούλου. Δέν θά έσχάσουν γρήγορα αυτή τη φηρατά όσοι μπέρεσαν να έρθον θέση στο Παρκ. Ήταν κατί ωραίο και συγχρητιστικό.

Σ' άλλες τις άθνηακές έφημερίδες δημοσιεύθηκαν άπαινετικάτα άρθρα, αλλά τη παραμυή του έρτοκαμού ως χρονόγρα-

φήματάς, και άλλα κτόπιον ως θεατρικές κριτικές. Και το αντίστροφο. του κοινού κινήθηκε τόσο ζωηρό, ώστε η «Φωτεινή Σάντερη» εξακολούθησε να παίζεται βήματα δέκα με πρωτοφανή κομμορροή— ή «Λαγκρηνή» των δέκα πρώτων παραστάσεων έφθασε τα 14 εκατομμύρια! — και θα εξακολουθήσει πολλὰ ακόμη εβδομάδες, ίσως κι' άλλο το Σεπτέμβρη. Το μόνο δυσάρεστο είναι πού τα Διακλασάπικουλα, πού άπεφάσισαν να παρερρεθούν εν σώματι σε μία άπογευματινή, γιά να χειροκροτήσουν τον αγαπητό τους συγγραφέα, δέν κατορθώσαν ακόμα να βροδνε κιαμιά Πέμπτη ή κανένα Σάββατο, πού να μην είναι προπολημένες δλας αί θέσεις. Άλλά νά, αὐτή τή στιγμή μαθαίνω πως έρθηκαν. Η διακλασική παράσταση της «Φωτεινής Σάντερη», πού θα την παρακολουθήσει κι' ο κ. Σινόπουλος, θα είναι ή άπογευματινή της έρχομένης Πέμπτης, 2 Σεπτεμβρίου.

Έχουν μένει αναπάντητα μερικά παλια γράμματά, ως και τού Μαύου ακόμα, πού δέν αξίζει πιά να τους άπαντήσω. Ο' αναφέρω άπλώς τους άποστολείς, γιά να έβρουν πως τα έλαβα, τα διάβασα κι' έστέλεσα τις παραγγελίες των.

Είναι οι έξης: **Σημάων, Χουαάνθιμο, Διαβολόπανθο, Νουαμουναίος, Αιόν Αριστένης** (κι' επάγειν) **Δουδοβίμος, Ανθεμής και Υάνινθος.** Έτσι δέν άπαντώ παρακάτω παρά σε γράμματά— άλλων ή και των ίδιων— τού Ιουλίου και τού Αδούστου.

Ιδομενέα, πολύ ώραία χαρακτηρίζεις τους δημηλιγές πού παρακολούθησες τις διαλέξεις τους στο θέατρο Κυβέλης. Τα «δρά έκδοσαν» κατά βιβλία τού κ. Σινοπούλου είναι γιά την ώρα δύο: εν' άθηναϊκό μυστηράκι με τον τίτλο «Στήν Αίψη της Ζωής», και μία συλλογή διηγημάτων «Αθνασία κι' άλλα διηγήματα» **Άλλ'** άρα τελειώση ο πόλεμος, θα τυπωθούν και πολλά άλλα έργα του, πού δέν βήγχαν ακόμα σε βιβλίο, και θα ξανατυπωθούν τα κυριότερα από τα έξαναλημένα. **Υς** έκδόσεις αυτές κ. α. θα τις κάμω, έχι γιά να «αυταυνοισθώ» με κανένα— έχι κίρια πρό πολλούς να «αυταυνοισθώ»— αλλά γιά να συμπληρώσω τή σειρά των Άπάντων του, πού διαμηνείς έκδοτικές συνθήκες τον άναγκασαν να την άφήσο στη μέση.

Κι' από σένα, **Πηλέα,** έχω τέσσερα μεγάλα γράμματά. Με πολλή ευχαρίστηση διάβασα και το πρώτο γιά τίς φωνηέντες τού «**Λη-Γκνινού,** και το δεύτερο γιά τὰ μηνύματα τού Παλαμά στην Πάτρα (όπου βρίσκεται και το ιστορικό σπίτι πού γεννήθηκε), και τάλλα δυο γιά τή Φροφίλια σου. Τώρα λοιπόν δέν έχεις παρα κουνέλια' αλλά μήπως κι' αυτά δέν είναι χαρακτηρισμένα κι' εξυπνότατα ζαφάκια; Έγώ, ναι, δέν έχω παρά μετ' ακέρη γάτα, την Πίσσα, πού την αγαπώ και μ' αγαπά πολύ. Κι' ο κ. Φαίδων είχε κάποτε μία αγαπημένη γάτα, την περιφημη Χιονία, πού πολλά έγραψε γι' αυτήν' αλλά την έχασα νά κι' από τότε δέν πήρε άλλη. Η Φροφίλια είναι χαρακτηριστικό τού καλού και πολιτισμένου ανθρώπου, και σε συγκαίρω πού την αιδώσασαι τόσο ζωηρή, όσο και γιά τους κλοσής βαθμούς σου.

Ναι, **Πρόμαχα** της **Έλευθερίας,** πολύ καρό είχες νά μου γράψεις ένα μεγάλο και όρατο γράμμα σαν κι' αυτό, αλλά έλλιπώ, τώρα πού ένημερώθηκα. νά μου γράψης συχνά, όπως πρώτα. Η καθυσταρμένη έκδοση τού φυλλάδιου είναι κι' ο λόγος πού λιγόστεψαν τελειωτικά οι Μικρές **Άγγελίες**: αλλά τώρα πάλι, μ' όλη την υπερτίμηση, άρχισαν να πληθαίνουν και μετ' ουλόχιστο σκέδα, σε κάθε φυλλάδιο, προβλέπω πως θα τή γεμίζουν. **Γιά** τὸ λάθος τὴν ἀρίθμηση τὸν Διωνυσίου Δύσεων έγραφα στην προκήρυξη τού 301ου. Ο' κ. Φαίδων σ' ευχαριστεί γιά δυο γράφης γιά τὴν 35άχρονα της «**Φωτεινής Σάντερη**» και περιμένει και τίς έντυπώσεις σου από τήν κατάσταση.

Πολύ ενδιαφέρον τὸ γράμμα σου, **Μαργίτη,** και λοπομάκι πού δέν έχω τόπο ν' άπαντήσω σ' όλα σου μερωτά. Άλλωστε μερικά δέν τὰ έγραψα οὐδ' εγώ. Η κότα έγινε πρώτη ή τὸ αυγό; Ο' Κρόνα και ο' Κριοναμουρίει είναι ένα πρόσωπο ή δυό; Γιατί ή λέξις θεός σ' όλες τις γλώσσες πού κάμω (σ' όλες αλήθεια;) έχει τέσσερα γράμματά; είναι σύμπτωση ή συμβολισμός; Καί ποιος είναι ο' αρχηγός της θεορίας; της εξελίξεως; Τρέχα γόρσου! .. θα σε συμβούλευα, παιδί μου, νά μη σκοτίζεσαι με τέτοια ζητήματα, πού όταν δέν είναι άνόητα, δέν είναι τουλάχιστο γιά τήν ηλικία σου. Πολύ άργότερα θα μάθης πως πρόδρομος τού Δαρβίνου στη θεωρία της εξελίξεως θεωρείται ο' γάλλος Δαρμπάρκ' κι' αν ή κόττα ή τὸ αυγό έγινε πρώτα, αυτό, σε βεβαίω, δέν θα τὸ μάθης ποτέ.—Ναι, άφού οὐ νοσηώτης έχεις κλίση στη θάλασσα, δέν θάκινες άσχημα νά μπής στη σχολή των Δοκιμών, αν, έννοείται έχεις τήν ίδια κλίση και στα μαθηματικά.

Με μὲ τὸ μέλος τὸν **Τζερόλια Κομμετάρη** δρ. 5.000 γιά τή φωνή μῆτέρα πού είχα συστήσει στους φιλελευθέρους. Και μὸ γόρασι: «Σ' ευχαριστοῦμα, αγαπημένη μας διαπλάσις, πού μας έδωσες τήν αδικαίρια νά εκτελεσοῦμα, ἀνάλογα με τίς μικρές μας δυνάμεις, τὸ καθήκον μας πρὸς μιά «Ἑλληνίδα».

Μεγαλειών της **Πατρίδος,** ναι, ο' καθηγητής Κακρυδιός ήταν από τὰ πού ένθερμα διακλασάπικουλα της έκδοξης του, και γι' αυτό βγήκε τόσο διαπρεπής έντυπώματος. Οι φράσεις αυτές της καθαρεύουσας έχω συνεισφέρει πιά στη δημοτική, και γράφονται συνήθως μετ' αὐτὴν: **ένταξαι, εξαφορισμός, εξαίτιας, εξακλής, ένσωματωσά** κτλ. Κάποτε, μερικές, μεταφράζονται. Π.χ.: αντί **ένσωματωσά, γράφομα**, δίως: και λέμα, σὸ μετάξυ, ή σὸ **άνταμετάξυ, Καμιά έκλιτη λέξη,** όπως «είν' αυτές, δέν φέρνει άνωμαλία, άφού δέν υπάγεται στη μετ' ή στην άλλη γραμματική— σε νά λέγαμε στη μετ' ή στην άλλη γλώσσα— έσομένως» και τὸ «ένταξαι» είναι τόσο δηματικό όσο και τὸ «σωστά», τὸ «ταχτικά», ή οποιοδήποτε άλλο τέτοιο άπέρρισμα. **Ντα** και τὰ κοινάτα «**εὐτυχώς, δυστυχώς, βεβαίως**» κλπ.

Όρατικός Έπιστολός μου έστειλαν κι' οι έξης: **Μικρός Γεωλόγος** (ναίρω γιά τήν Έρσην τού Συλλόγου «Θραύμβος» και τού έρχομαι νά θεμιθεώσω στις έγκρίσεις Ψευδοδύμων είναι άδύνατο νά σημειώσω και τήν ηλικία' ποιοί είναι οι «μικροί» ο' Σύλλογός σας θά τὸ ελέπη μόνο σ' άποτελέσματα των Διωνυσίμων άφού οι διαγωνιζόμενοι χωρίζονται σε δυο τάξεις, τή μεγάλη 15 ετών και άνω, και τή μικρή, 14 ετών και κάτω' οι λέξεις τού Φωνηεντολόπου έχω μόνο τὰ σύμφωνα τους και ο' λύτες πρέπει νά μαντέψη τὰ φωνήεντα π: χ: **Θρον-ζε** = **Θαροση-ρη** είσι, άλλ' αντίθετως κι' οι λέξεις τού «**Ελληνομορφώνος: ΣΟΣΟΥ=Θαδν σέβου**» **Κρονοῦλα** (είσαι πολύ δικαιολογημένη) χαιρω πού τώρα πάλι είσαι «δολοκληρηματικά δική μου» γράφης μου δυο θέσεις και μη σε μέλει, δέν με κορσάζουν τὰ γράμματά τῶν παιδιών μου, εἰτε τὰ λέω ποτέ «**φλουαρίες**» γιά τὸ ποιημά σου δέν θυμοῦμαι τώρα) **Ααφνομηλής** (έλαβα, ευχαριστώ, έστειλα) πού με συγκίνησαν τὰ σπορικά λόγια σου εἰς άφορμή της «**Αθναϊκής Έπιστολής** «**Παράποντος**», ναι, όλα τα παιδιά μου σκέπτονται σ' αυτή την περίπτωση, σαν και σένα' οι έξιχροσες είναι λίγες, ελάχιστες, κι' ίσως μετὰ τήν «**Έπιστολή**» τού κ. Φαίδωνος, οἰτε μιά...) **Σίφουνας** (άντικατέστησα τήν παλιά συλλογή σου με τή νέα, άφού έδωσα από τήν πρώτη τίς δυο **Άσκησις** πού έχω δημοσιεύσει) δέν είναι όδοκολο νά τήν πάρω, πίσω, κι' όταν θέλεις, ζήτησε την από τον ίδιο τὸν διευθυντή' τότε θα σε πη και μερικά πάνω σ' αὐτή πού γράφεις στο γράμμα σου της 10 Αδούστου, και πού έδω, έννοείται, δέν έχων θέσει.) **Ασημελέπιδος** **Ασπίς** (μετὰ χάρης σου ένέκρινε τὸ ψευδώνυμο πού ήθελες, κι' έλλιπώ νά μου γράψης συχνά άφού τὸ είχες μαζί μετ' το γράμμα, διάβασα και τὸ ποιηματάκι σου' πολύ κοινό, μετ' οὐδὲν μεγάλο τὸ θέμα— ή μητέρα— αλλά γι' αὐτὰ άκριβώς έπρεπε στήν περισσότερη τέχνη και πρωτατυπία τήν έκφραση στείλει μου κανένα' άλλο μετ' οὐδὲν κοινό θέμα) **Γιός** τού **Ψηλορείτη** (πολλοί, πού μ' αγαποῦσαν στα νιάτα τους, εξακολούθησαν νά μ' αγαποῦν, και νά με διαβάζουν, ακόμα και μεγάλοι

και μέ τὸ μέλος τὸν **Τζερόλια Κομμετάρη** δρ. 5.000 γιά τή φωνή μῆτέρα πού είχα συστήσει στους φιλελευθέρους. Και μὸ γόρασι: «Σ' ευχαριστοῦμα, αγαπημένη μας διαπλάσις, πού μας έδωσες τήν αδικαίρια νά εκτελεσοῦμα, ἀνάλογα με τίς μικρές μας δυνάμεις, τὸ καθήκον μας πρὸς μιά «Ἑλληνίδα».

καθόλου άπίθιανο, με τήν αγάπη πού μου είχες, νά είσαι ένος απ' αὐτοῦς, και νάρθεις καμιά μερα, μετὰ χρόνια, στο γραφείο μου, ν' άγοράσης έναν τόμο... τού 1960, γιά τον έαυτό σου' ναι, πάντα εμπρός! » αὐτὸ δέν λένετ' αρχικά των παραγράφων στο γράμμα σου.) **Ασπίς** (πολύ όρθες οι παρατηρήσεις σου πάνω στη «**Αίψη των τόνων**» αλλά νά μη σε απελπίζη ο' φανατισμός των αντίδραστικών' πάντα με φανατισμό καταδιώχτηκαν οι νέες ιδέες, και γι' αὐτὸ πάντα ένίκησαν, όσοι τούλάχιστο ήταν πιστός' γιατί δέν είναι σωστή και κάθε νέα ιδέα...) **Τριζόνα** (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σου ένέκρινε' ναι, τώρα είσαι αρκετὰ μεγάλη γιά νά λαβαίνης μέρος και στην κίνηση, και χαιρω πού τὸ άποφείσεις' μόνο νά μη τὸ ἀναβλή) **Ηρωικός Στρατός** (γιὰ τὰ ξεσπαθώματα πού έκιασε σ' ευχαριστώ πολύ, και περιμένω κι' αὐτὰ πού θα κάμεις όταν θά ξανανοιθῶν τὰ σχολεία' ναι, τήν αγάπη σου, καθώς και τήν αδελφής σου, τήν είδα δέν ήταν άνάγκη νά μου γράφης τίποτα γι' αυτήν) **Μεγαθέδεια Δύση** (στη γιορτή γιά τὰ **Εξηντάχρονα** δέν ήταν μόνο Διακλασάπικουλα, ήταν και ξένα παιδιά, πού πήγαν νά ίδούν τήν παράσταση, νά διακοσμήσουν, κι' οχι νά τιμήσουν έννυ περιοδικό πού ίσως οἰτε κόν τὸ ήσαν' γι' αὐτὸ θεωροῦσαν, καθώς μὸν γράφεις, και τή στιγμή ακόμα πού ο' **Σανθός** **Ιεπότης** μιλοῦσε γιά τὸν άάμνηστο θρητή μου' θα γνωρίζεις πολλές διαπλοσάπικους, αν έρθεις δυο τρείς φορές στο γραφείο μου εἰτε μάγη, εἰτε και με συμπαθητικές σου πού έχων τήν ίδια επιθυμία.) **Αούμισσα των Αολλαρίων** (δέν παράζει πού πέτος ήλθεσ τετάρτη' τού χρόνου θα έλθης πρώτη' Π. Πνεύμακα δέν δημοσιεύονται μετ' πληρωμή, μόνο τὰ άκρινόμια και δωρεάν' στην άπογραφή σου νά δάξης όνομα και ψευδώνυμο, στο φακέλλο μόνο όνομα' οί Μ. Άγγελίες πρέπει νά γράφονται χωριστά, όχι μέσα στο γράμμα, γιατί τότε είμαι άποχρησμένη νά τις άντιγράψω' τὸ φυλλάδιο πού σου ήσαν δέν έχω νά σου τὸ ξανασταλώ' προσέχατε τὰ φυλλάδια σας! **Δουδοβίμος** (άπαντώ σε δυο γράμματά σου' ο' κ. Σ. διάβασε εις άνταφάσεις σου από τήν τρίτη παράσταση της «**Φωτεινής Σάντερη**» κι' ευχαριστήθηκε πολύ' ναι, ο' νέος θιασος τού κ. Μπασιτά, με τον Άργυρόπουλο επί κεφαλής, θελήσει τὸ φθινόπωρο μετ' την κωμωδία τού κ. Σ. «**Δέν είμ' εγώ**» άλλα ένα έργο τού ίδιου θα παίζη κι' ο' κρατικός θιασος Θεσσαλονίκης, αλλά δέν άποφασίσθηκε ακόμα πού' τ' άποτελέσματα των περινήων Έκτάκτων Διαγωνισμών έτοιμάζονται τώρα, δέν έξρω όμως πόσος θα προφθάσει νά δημοσιεύσει και πόσος νέος θα προκηρῖξω' και «**Κυριακή**» θα γίνη αν θα έχω χαρτί' τ' άποτελέσματα **Εσπαθώματα** είναι έτοιμα') **Ζήρης** (έλαβα, ευχαριστώ' οχι, τὰ εξηγημένα φυλλάδια δέν ξανατυπώθηκαν κι' οἰτε ήταν δυνατό μ' αυτές τίς περιστάσεις' άργότερα, έλλιπώ, γιατί πολλοί περιμένουν να συμπληρώσουν τούς τόμους τους) **Ασπιδας** (τόν άμερικανό συγγραφέα τού «**Όρφανου** της Ν. Όρλεάνης» δέν τον έξρω οἰτε' εγώ' ή μετάφραση έγινε από ένα γαλλικό περιοδικό' όπου μόνο ή μεταφράστρια—**Ευδοξία Ντυπυ**— άναφέρεται') **Βουβή** **Αηδόνι** (χαριτωμένο τὸ γράμματάκι σου, αλλά τὸ φυλλάδιο πού ζητείς, δυστυχώς, δέν τὸ έχω) **Ζακυνθινή Βαρνούλα** (πολύ με συγκίνησε τὸ άποχαριστιστήριο γράμμα σου' καλό ταξίδι!)

Λα με τὸ μέλος τὸν **Τζερόλια Κομμετάρη** δρ. 5.000 γιά τή φωνή μῆτέρα πού είχα συστήσει στους φιλελευθέρους. Και μὸ γόρασι: «Σ' ευχαριστοῦμα, αγαπημένη μας διαπλάσις, πού μας έδωσες τήν αδικαίρια νά εκτελεσοῦμα, ἀνάλογα με τίς μικρές μας δυνάμεις, τὸ καθήκον μας πρὸς μιά «Ἑλληνίδα».

Όρατικός Έπιστολός μου έστειλαν κι' οι έξης: **Μικρός Γεωλόγος** (ναίρω γιά τήν Έρσην τού Συλλόγου «Θραύμβος» και τού έρχομαι νά θεμιθεώσω στις έγκρίσεις Ψευδοδύμων είναι άδύνατο νά σημειώσω και τήν ηλικία' ποιοί είναι οι «μικροί» ο' Σύλλογός σας θά τὸ ελέπη μόνο σ' άποτελέσματα των Διωνυσίμων άφού οι διαγωνιζόμενοι χωρίζονται σε δυο τάξεις, τή μεγάλη 15 ετών και άνω, και τή μικρή, 14 ετών και κάτω' οι λέξεις τού Φωνηεντολόπου έχω μόνο τὰ σύμφωνα τους και ο' λύτες πρέπει νά μαντέψη τὰ φωνήεντα π: χ: **Θρον-ζε** = **Θαροση-ρη** είσι, άλλ' αντίθετως κι' οι λέξεις τού «**Ελληνομορφώνος: ΣΟΣΟΥ=Θαδν σέβου**» **Κρονοῦλα** (είσαι πολύ δικαιολογημένη) χαιρω πού τώρα πάλι είσαι «δολοκληρηματικά δική μου» γράφης μου δυο θέσεις και μη σε μέλει, δέν με κορσάζουν τὰ γράμματά τῶν παιδιών μου, εἰτε τὰ λέω ποτέ «**φλουαρίες**» γιά τὸ ποιημά σου δέν θυμοῦμαι τώρα) **Ααφνομηλής** (έλαβα, ευχαριστώ, έστειλα) πού με συγκίνησαν τὰ σπορικά λόγια σου εἰς άφορμή της «**Αθναϊκής Έπιστολής** «**Παράποντος**», ναι, όλα τα παιδιά μου σκέπτονται σ' αυτή την περίπτωση, σαν και σένα' οι έξιχροσες είναι λίγες, ελάχιστες, κι' ίσως μετὰ τήν «**Έπιστολή**» τού κ. Φαίδωνος, οἰτε μιά...) **Σίφουνας** (άντικατέστησα τήν παλιά συλλογή σου με τή νέα, άφού έδωσα από τήν πρώτη τίς δυο **Άσκησις** πού έχω δημοσιεύσει) δέν είναι όδοκολο νά τήν πάρω, πίσω, κι' όταν θέλεις, ζήτησε την από τον ίδιο τὸν διευθυντή' τότε θα σε πη και μερικά πάνω σ' αὐτή πού γράφεις στο γράμμα σου της 10 Αδούστου, και πού έδω, έννοείται, δέν έχων θέσει.) **Ασημελέπιδος** **Ασπίς** (μετὰ χάρης σου ένέκρινε τὸ ψευδώνυμο πού ήθελες, κι' έλλιπώ νά μου γράψης συχνά άφού τὸ είχες μαζί μετ' το γράμμα, διάβασα και τὸ ποιηματάκι σου' πολύ κοινό, μετ' οὐδὲν μεγάλο τὸ θέμα— ή μητέρα— αλλά γι' αὐτὰ άκριβώς έπρεπε στήν περισσότερη τέχνη και πρωτατυπία τήν έκφραση στείλει μου κανένα' άλλο μετ' οὐδὲν κοινό θέμα) **Γιός** τού **Ψηλορείτη** (πολλοί, πού μ' αγαποῦσαν στα νιάτα τους, εξακολούθησαν νά μ' αγαποῦν, και νά με διαβάζουν, ακόμα και μεγάλοι

Η Διαπλοσις άκούζεται τούς φίλους της: **Καράλαμπον Δέσην** (έλαβα τήν έπιταγή των δρχ. 4.200 και έστέλεσα σύμφωνα με τὸ γράμμα σου της 1 Αδούστου' καθώς βλέπεις, ή συνδρομή της τριμηνίας έγινε 5.000, οἰτε θα σταίλι: συμπληρωμα) **Αιδόλαρα** (οί Άσκήσεις σου δεκτές) **Καράλαμπον Ν. Κρητικόν** (έλαβα, ευχαριστώ, έστειλα) **Σύλλογος «Γυμνασιασταδων** (χαιρω γιά τίς προσόδους σου και περιμένω) **Σύλλογος «Κ. Α.** αυτό τὸ ψευδώνυμο σου ένέκρινε από 190 φυλλάδια έλαβα και τήν έπιταγή των 10.000 δρχ., σου έστειλα τον τόμο και έχω στη διάθεσή σου ύπόλοιπο δρχ. 2.000). **Ατινίου Οδρανόν** (Γ. Γ. αυτό σε ένέκρινε πού, γιά μένα, ήταν τὸ καλλίτερο) **Ανοιξιάτικο Όνειρο** (**Α. Μ.** αυτό ένέκρινε από 170 φυλλάδια) **έλαβα** πρό πολλοῦ τή συνδρομή σου και γιά τή Β' τριμηνία γιά τήν Γ' θα σταίλις τώρα δρχ. 5.000). **Ένδοξην Έλληνοπόλιαν** (θα τὸ διαβάσω μετ' τή σειρά του και θα σου πῶ) **Αίσσαν Χαδουμείλη** (έλαβα δρχ. 4.000, έστειλα, ευχαριστώ) **Ναοκοσν Α. Θεοδοῖου** (έλαβα, ευχαριστώ) **Ασκαρίων, Πυράκιων, Νουσομυραίων, Νησά** κτλ. κτλ. (στα γράμματά σας θάπαντήσω στο έρχόμενο).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τού 801ου Διαγωνισμού Λόσων. Αί λέξεις τού φυλλάδιου τούτου δεκαί μεχρη τής 81' Οκτωβρίου.

190. Αξίγγραφος.
Τή γυναίκα πατριάρχου
της Γραφής εν γράμμα ένδνει
Με βουγὸ της Θεσσαλίας,
Και μετ' οὐδὲν ξεπερνῶναι
Ξακουστή της Ισπανίας.
Αττ' Ήραν

191. Παιγνιώδης Συλλαβόγροφος.
Γάτα, με χωρίς ούρα,
Και καρφι χωρίς κεφαλή,
Κάνουν κάτουκο, παιδιά,
Σ' έπικράτεια μεγάλη.
Αττ' Ήραν

192. Στοιχειόγραφος.
Από άγριο ζῶο, θηρίο,
Αν τὸ τρίτο γράμμα σβύσης,
Απαράιτητο στοιχείο
της τροφής σου θάλοκνησης.
Απεραδιτάκι

193. Μεταγραφοματισμός.
Ο' κάτοικος των κάγων
Αλλάζει μέση, και χωρίς
Σοφών βοήθεια ή μάγων,
Γίνεται κάτοικος μίας γής
Ήλιόλουτης, ελληνικής.
Ντινος Ξηριώτης

194. Πυράκις.

† * * * †
* * * † * * *
* * * † * * *
* * * † * * *
* * * † * * *
* * * † * * *

Όριζοντίως εκ των άνω: φωνήεν, έπιρρομα, θεά, ήπειρος, αίσουρόμαρ τού Βυζαντίου, άρχαίος βασιονόμος.—Οί σταυροί καθέτως μέγας ποιητής.
Χρυσό Κορίτσι

195. Ερμητισμοματισμός.
12345 = Είδος Ιστιοφόρου.
24315 = Όρνυμα.

345515 = Νήσος τού Αιγαίου.
424534 = Χώρα της Άμερικής.
54215 = Ταραχή της θαλάσσης.
Ντινος Ξηριώτης

196. Δισιλό Κοφαλή.
έν-δός-άνων-Νίκος-όγος-Ρά-Άρωμα.
Είς τας λέξεις αυτές να προστεθῆ από εν γράμμα ως κεφαλή, και να σχηματισθῶν άλλαι τόσαι λέξεις, ών τάρχη να κατατελοῦν νεοέλληνα ποιητήν.
Απεραδιτάκι

197. Παικίλη Άκροστιχίς.
Τὸ πρώτον γράμμα της πρώτης των κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον της δεύτερης, τὸ τρίτον της τρίτης και οὕτω καθέστης, άποτελοῦν πόλιν της Μακεδονίας:
1, Μέγας φιλόσοφος' 2, Κράτος της Εδρόπης' 3, Μεγάλη θρωακική πρωτεύουσα' 4, Χρονική μονάς' 5, Ρωμαίος φιλέλληνα αυτοκράτωρ' 6, Αυτοκράτειρα τού Βυζαντίου.
Ατινός Οδρανός

198. Έλλιπομόρφωναν.
αεουσα—ιασοισα
(Αιική παρομοία)
Ατινός Οδρανός

199. Γρίφος.

αν αν μα μα
μπα οίς λι υ
αν αν υς μα

Χρυσό Κορίτσι

ΛΥΣΕΙΣ
των Πνευματικών Άσκήσεων των φύλων 43 και 44—45.

332—334. 1. Γαλή (γά, Αή). 2. Γαλήνη (γαλή, νή). 3. Γαληνίτης (γαλήνη, τίς).—335. Ήλιον-Ήλιον-πηλίκων-πηλίκων.—336. Κολή-χλόη.—337. Αιμα-Άιμα.—338.

ΕΥΛΟΓΙΑ 339. ΣΟΥΧΙΑΙ (ΟΥ-Υ-Α-Ε-Ι θησός, υός, Ήολο-ΛΑΒΑΡΟΝ δός, διάδος, Ιουο-Ο-Α-Α-Ε δαία, αίσος).—340-ΓΕΡΑΝΟΣ 345. Τά περρωτά εί-Ι-Ο-Ο-Ι ναι τό Α και τὸ Ν: Α-Ι-Ν-Ε-Σ-Ι-Σ Άλκυνθ, Κατάνη, κρΑνος, ΔαΝΑός, άΝδραγάθημα, Ν-καιΑ.—346. Αὐτός εφα.—347. Αί α-οθήσεις είναι πάντε. (ε ές θι, σύ σύν ε, π' έν τε).

347 δις. Κεφαλήνια (κεφαλή, νή, α).—348. Σιρόκος (σί, ρώ, Κός).—349. Κλειώ-κλειώ.—350. ΉανόςΑϊνας—351.

ΑΑΚΩΝ ΩΡΙΩΝ ΝΑΟΥΜ Σ Ε Ω Φ Α Ω Υ Ο Β Ρ Α Ε Π Η Α Ι Ρ Θ Η Σ Ν Α Ι Α Ω Α Ω Ι Β Σ Ι Ν Α Σ Σ Α Γ Μ Α Σ Ο Λ Ω Ν

352. ΙΑΓΟΣ (άγος, Γιγας, δασις, Σοίς).—353—357. Διά τού Ψ: άπίς, Παρά, όγος, όγις, γέγω. 358—359. Τὸ περρωτόν είναι τὸ Ρ: Ρήνος, ΗΡόδο-τος, ΜωΡαίτινος, άσΡον. Η άκο-στιχίς ΡΗΜΑ—ΗΡΩΣ (ΡΗΝος, ΗΡό-δοτος, ΜΩραίτινης, ΆΣτρον).—360. Ο' γαλανός-αίγαλιός έγένετα γάλα δίας.—361. Σὸ εϊνας (σύ ύπ' άς).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Οι νέα όμοι: Δεν δημοσιεύεται... Άγγελια μεγαλύτερα των 15 σελίδων...

Στην 6η έκδοση ΜΓ-408 η σωστή διαθήκη είναι: Γεφύριον Καπάκον, Ξηροκάμπιον Σπάρτης...

Εορτάζοντας Διαπλαστική Πενταστήν, παρουσιάζομαι με καλύτερο φωνήνιο. ΜΑΡΤΙΝΟΣ

Έχετε εξασφαλισμένα τα πρώτα εις τα αινίγματα και τα σταυρώδεκα προηθεωρημένοι το Έγχειρίδιον Σταυρωλέων...

Φοινικά, συγχαρητήρια για το χορό με τέν όποιον έδειξε ότι «άν τή σπίδα κρυμμένος στη στάχτη ξεπετάχθηκες έλος όρμη». Προσοχή στις συλλογές. Με εκτίμηση Άγνωστος Στρατιώτης

Χάρις, σε γνωρίζω δαν είσαι η ΗΗ; Διαπλαστούλας Άλληλογραφοίμας; Άδως, Ζώνη Βαροπούλου, Αΐσιόπολιν (Μακεδονίας).

Διαγωνισμοί Νηρέα (ΜΓ-157). Τελειώνουν τόν Όχτώδρη. Συμμετοχή καθενός, Ξρ. 300.

Εγώμα Διαπάσσοπουλα. Νέες αρχαιότητες. Πρόεδρος: Παρόδρακη, Αντιπρόεδρος: Έλληνική Ραχούλα...

Πρωτομαρτινίοντες στον Διαπλαστούκομο χαϊρέτοθμεν έλους-ε. Ή Παρέα τών Τριών. Άετός τού Πόντου Παπαφίλιος.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ Τίς μέρες τής Λαμπρής έγινε Πασχαλιάντικη γιορτή Μίλησον: Ρόδη Αδύνη (Ή Λαμπρή στην ελληνική φυχή και λογοτεχνία).

Ομορφολάτρης (Πολεμικό Πάοχα), Παρίδα (Χωριάντικη Λαμπρή), Διδόδοξη (Πάοχα κι Άνοιξη) κι απαγγέθηκαν ποιήματα Παλαμά, Σικελιανού, Καζαντζάκη γύρω στο Πάοχα.

Αγέ τής Ήπειρου, για το βραβείο θερμής ευχαριστίας. (Καθυστερημένη). Πρώμαχος τής Ελευθερίας.

Σύλλογος «ΔΑΜΠΟΝΤΑ ΔΥΣΤΕΡΙΑ». Με εξαίρετική επιτυχία διοργανώσαμε τήν Κοριακή, 8 Αυγούστου, έκδρομή στη Λυκάθραση.

ΣΥΛΛ. «ΔΟΞΑ-ΕΛΛΑΣ». Στις 12 τ' Αύγουστου διοργανώσαμε «Ευθύμη βραδιά» Έιχαρη φάρμακ, λαχέιο και άλλα παιχνίδια.

Καινούργιος συνεργάτης το Έλιοβασιλέμμα. Μην ξεχνάτε το διαγωνισμό μας (Μ.Γ. 402).

Στην Διαρτοπούλας δλόθερμες κι αδελφικές τις εύχες μας. Γιαννάκης - Νικολάκης - Χριστοφοράκης.

Βιολέττα: Τριπαίνεις εύχες; (Αθήνα) κλπ.: Άλλο βλακάκι κι άλλο κανάκι—Έσρα και συγκεκρημένα.

Μην ξεχνάτε, ο σύλλογος «ΦΡΙΑΜΒΟΣ» έφθασε!... Κούλη, Γαλάζια Άνεμόνη, Ζάχαρη, Δαρνοστέφης 21, άλληλογραφοίμας; Άνεζίνα έστειλα...

Πρωτομαρτινίοντες στον Διαπλαστούκομο χαϊρέτοθμεν έλους-ε. Ή Παρέα τών Τριών. Άετός τού Πόντου Παπαφίλιος.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΤΕΧΝΗ» ΤΕΤΑΡΤΗ ΓΙΟΡΤΗ Τήν 1η Αύγουστου στο σπίτι του Δογοτέχνη έγινε το δωολογικό κραινό.

ΠΡΩΙΝΟ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ Α. Μέρος: «Ή ζωή και το έργο του». Β. Μέρος: «Φόνισσα—Διοθητικά και Διοθητικά».

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΧΝΗ [ΜΓ-520] ΑΒΡΑΕΙΑ Στους διαγωνισμούς διηγήματος και ποιήματος του «20ου Αΐωνα».

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Μ. ΜΡΕΤΙΚΩΝ Συμμετοχή έλευθερη. Προβλεπται: έμνηνη. Διοδθοντες: Δ. Άθανασόπουλος, Πλαταιών 56, Άθήνα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΝΗΡΙΣΚΟΛΙΟ». Άρχαιότητες για το β' έξομνη του 1943. Πρόεδρος: Ροζιλάντια, Γραμματέας: Πρώμαχος τής Έλευθερίας.

1ον Φάντασμα: Καλέ, μαμάκι, πείνασα έλα να με ταίσης 2ον Φάντασμα: Κι έγω τελείωσα, μαμά, τρέξ να με ακορπίσης 3ον Φάντασμα: Μανούλα, γώ σέλω κοκό σέλω κοκό σοδ λέω 4ον Φάντασμα: Άν δέ μοδ έθους μπιυπελό θ' άρχίσω και θα κλαίω 5ον Φάντασμα: Κι' άγώ πεινώ, πολύ πεινώ θώος μου γαλατάκι!

Άν είναι ώρα φαγητού, έστεις στο κρεβάτι και κάνεις νανά και ύστερα έλοι μαζί θά πάμε στην έστια Βρυκολάκωνας που θάνα κι' ό μπαμπάς. Τά 5 Φαντάσματα έν χορφή: Πεινώμα! Ή Μαμά: Μπαρούλα, έλα να τά φάς! Τά 5 Φαντάσματα.) Σαίξτηρ, βοήθεια! (Χώνονται κάτω άπ' το κρεβάτι).

ΕΒΙΑΤΗΣ τών «Καλλιτεχνών» [ΜΓ-531]

Κάνει έκκληση σε έλους τούς ξανθούς—ξανθός τής Διαπλαστικής με ένθωδόν σε σύλλογο. Διορισίστατε άγγελία άν έσχεθε. Ξανθός Ξείχης.

Στη Βιολέττα με εύχες άγάπης. Ροζιλάντια, Αϊόν Άριστέων

Προσοχή! Ή Παρέα τών τριών: προκήρσισε διαγωνισμών συνθέσεως μικρού ανέκδοτου. Προβλεπται τριήμερος. Δικαιώμα συμμετοχής Ξρ. 500.

Γράφατε: Άννα Πατινιώτου Γραβιάς 3, Άθήνα. Α' Βραβείον 7000. Β' Ένα βιβλίο. Πληροφορίες στην Διαπλαστική Σάβατο 11—12. Άνδρείος Πολιμιστής, Άετός τού Πόντου, Παπαφίλιος.

Στην Άσάριτη αληθινές εύχες. Στην λαχισιο-επιχείρηση του «Πυροσό» εύχομαι κάθε έπιτυχία. (Είς ύψαιον... τά κορτάδα μας).

Διαπλαστούλα— Διαπλαστούλας: Άπαντήσα στο διαγωνισμό [ΜΓ-380]. Τά διαλεχτά βραβεία—βιβλία, άγοράστηκαν. ΓΑΚΙΝΘΟΣ (τής «ΤΕΧΝΗΣ») [ΜΓ-526]

Στη Βιολέττα, πανόψηλες εύχες. Πρώμαχος, τής Έλευθερίας, Ξίφουνας, Φρούτο. [ΜΓ-527]

Μυστήριον=Πόνος, Έτσι: Ήζόδη, Έσμεράλδα, Δουκισσα τών Ήσποτών. [ΜΓ-528]

Ένα παλιό διαπλαστούλο, θέλοντας ναχί τις τελευταίες άναμνήσεις από τήν διαπλάση που τόσο άγάπησε, παρακαλεί όποιον θέλει να γράψει στη Διοδθονση: Κώστα Βοκαλόπουλος. Έπιτορκική Τράπεζα τής Έλλάδος Παράρτημα Νεαπόλεως Άθήνα (7) [ΜΓ-529]

Στους Μη Ροζιάς, Γοργία, Άφλιντα, για τή γιορτή τους άμέτρητες εύχες. Πυθία, Χρυσή Φλόγα τού «ΠΡΕΣΟΥ» [ΜΓ-530]

Δουά, Ραδούλα, Σόλβια, άλληλογραφοίμας: Ή Διοδθονση μου Γεώργιον Φλώρον, Τρόλλεων 8, Ν. Σμύρνη. Μόνα Δίσα Άντίποινα έ; Νεοέλληνα χαϊρετισμοί από τήν Έλλάδα.

Στη Βιολέττα με εύχες άγάπης. Ροζιλάντια, Αϊόν Άριστέων